

Inv. 171/07.05.2024.

ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

NECLASIFICAT
E4 - R0

CARTA
ACADEMIEI FORTELOR AERIENE
„HENRI COANDĂ”

BRAȘOV
2024

Carta AFAHC E4-R0 a fost adoptată de Senatul AFAHC conform HS Nr.8241 din data de 26 aprilie 2024,
pe baza avizului juridic favorabil de la Ministerul Educației - adresa Nr.51/19.04.2024.

**Prezenta CARTĂ este elaborată de
Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.**

**BRAȘOV
2024**

CUPRINS

CAPITOLUL 1 - DISPOZITII GENERALE	5
1.1 Statutul juridic. Identitatea Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.....	5
1.2 Viziune, misiune, obiective, principii	6
CAPITOLUL 2 - AUTONOMIA UNIVERSITARĂ	8
CAPITOLUL 3 - COMUNITATEA UNIVERSITARĂ	11
3.1 Membrii comunității universitare.....	11
3.2 Personalul didactic de predare/ de cercetare – drepturi și obligații.....	15
3.3 Personalul didactic și de cercetare asimilat – drepturi și obligații	17
3.4 Personalul didactic de predare/ de cercetare auxiliar și personalul administrativ – drepturi și obligații.....	17
3.5 Personalul de cercetare – drepturi și obligații.....	17
3.6 Studenți și cursanți – drepturi și obligații.....	18
CAPITOLUL 4 - SPAȚIUL UNIVERSITAR ȘI PATRIMONIUL	22
4.1 Spațiul universitar	22
4.2 Patrimoniul AFAHC	22
4.3 Resursele financiare. Finanțarea academiei	23
CAPITOLUL 5 - ORGANIZAREA STUDIILOR ȘI ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ	25
5.1 Organizarea studiilor.....	25
5.2 Activitatea de cercetare științifică, dezvoltare și inovare	26
5.3 Asigurarea calității în educație și cercetare.....	26
CAPITOLUL 6 - ORGANIZAREA ȘI CONDUCEREA ACADEMIEI	29
6.1 Structura academiei.....	29
6.2 Structuri de conducere.....	30
6.2.1 Senatul academiei.....	30
6.2.2 Consiliul de administrație.....	33
6.2.3 Consiliul facultății	33
6.2.4 Consiliul departamentului	35
6.3 Funcții de conducere	35
6.3.1 Comandantul/ Rectorul academiei	35
6.3.2 Prorectorii.....	36
6.3.3 Directorul general administrativ.....	37
6.3.4 Decanii	38
6.3.5 Prodecanii.....	38
6.3.6 Directorii de departamente	39
6.4 Desemnarea structurilor și funcțiilor de conducere.....	40
6.5 Suspendarea, demiterea și revocarea din funcțiile și structurile de conducere.....	40
CAPITOLUL 7 – COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ	42
7.1 Relații cu mediul extern național	42
7.2 Relații internaționale	42
CAPITOLUL 8 – ETICA UNIVERSITARĂ	44
CAPITOLUL 9 - DISPOZIȚII FINALE	46
ANEXA nr.1 la CARTA AFAHC	
CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ (CEDU)	48
1. Normele de etică privind relațiile interpersonale din cadrul AFAHC. Domeniul de aplicare și obiectivele CEDU	48
2. Norme generale privind etica universitară	49
3. Valorile și principiile eticii universitare.....	50
4. Comisia de etică universitară	53

CUPRINS

CAPITOLUL 1 - INTRODUCERE

1.1 Scopul și obiectivele cursului

1.2 Structura cursului

CAPITOLUL 2 - METODE DE ÎNSUȘIRI

2.1 Metode de învățare activă

2.2 Metode de învățare pasivă

2.3 Metode de învățare mixtă

2.4 Metode de învățare bazate pe proiecte

2.5 Metode de învățare bazate pe probleme

2.6 Metode de învățare bazate pe jocuri

CAPITOLUL 3 - METODE DE EVALUARE

3.1 Metode de evaluare formativă

3.2 Metode de evaluare sumativă

3.3 Metode de evaluare alternativă

3.4 Metode de evaluare bazate pe proiecte

3.5 Metode de evaluare bazate pe probleme

3.6 Metode de evaluare bazate pe jocuri

CAPITOLUL 4 - METODE DE ÎNSUȘIRI ÎN ÎNSUȘIRI

4.1 Metode de învățare activă

4.2 Metode de învățare pasivă

4.3 Metode de învățare mixtă

4.4 Metode de învățare bazate pe proiecte

4.5 Metode de învățare bazate pe probleme

4.6 Metode de învățare bazate pe jocuri

4.7 Metode de învățare bazate pe simulări

4.8 Metode de învățare bazate pe jocuri de rol

4.9 Metode de învățare bazate pe jocuri de masă

4.10 Metode de învățare bazate pe jocuri de calculator

4.11 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.12 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.13 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.14 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.15 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.16 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.17 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.18 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.19 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

4.20 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

CAPITOLUL 5 - METODE DE ÎNSUȘIRI ÎN ÎNSUȘIRI

5.1 Metode de învățare activă

5.2 Metode de învățare pasivă

5.3 Metode de învățare mixtă

5.4 Metode de învățare bazate pe proiecte

5.5 Metode de învățare bazate pe probleme

5.6 Metode de învățare bazate pe jocuri

5.7 Metode de învățare bazate pe simulări

5.8 Metode de învățare bazate pe jocuri de rol

5.9 Metode de învățare bazate pe jocuri de masă

5.10 Metode de învățare bazate pe jocuri de calculator

5.11 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.12 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.13 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.14 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.15 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.16 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.17 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.18 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.19 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

5.20 Metode de învățare bazate pe jocuri de cărți

= Pagină albă =

CAPITOLUL 1 - DISPOZITII GENERALE

1.1 Statutul juridic. Identitatea Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”

Art.1 Carta universitară a Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” reprezintă ansamblul de norme care reglementează funcționalitatea instituției în spațiul universitar. Carta prezintă opțiunile majore ale comunității universitare și se aplică în spațiul universitar al instituției.

Art.2

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” (denumită în continuare AFAHC) este o instituție militară de învățământ superior, de stat, de interes public, cu personalitate juridică, parte a sistemului național de învățământ, care funcționează în baza prevederilor Constituției României, Legii nr.199/2023 – Legea învățământului superior, hotărârilor guvernului României, ordinelor miniștrilor educației naționale și apărării naționale, tuturor prevederilor legale, precum și Cartei universitare proprii.

(2) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” a luat ființă prin HG.616, din 11/08/1995.

(3) Mărimea și complexitatea structurii conduse sunt stabilite prin unicitatea și diversitatea specializărilor și prin apartenența la sistemul de învățământ superior militar, de informații, ordine publică și securitate națională.

(4) Identitatea academiei este definită prin:

- a) Denumire: *Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”*
- b) Tradiție: Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este continuatoarea școlilor militare și civile aeronautice înființate în țara noastră la începutul secolului XX. La 15 iulie 1995 prin HG nr. 616 se constituie Academia Aviației și Apărării Antiaeriene. În spiritul tradițiilor militare la 9 mai 1996 Comandantului Academiei Aviației și Apărării Antiaeriene i s-a înmănat drapelul de luptă – simbol al unității, suveranității și independenței naționale. O dată cu înmânarea drapelului de luptă s-a conferit academiei și denumirea patronimică „Henri Coandă”, în cinstea marelui savant român, ca și recunoaștere a meritelor sale la dezvoltarea aeronauticii mondiale. În conformitate cu Dispoziția Statului Major General nr. G 2/8 din 3 august 2000, privind compunerea de pace a Armatei României, instituția își schimbă denumirea în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.
- c) Deviză: **„NOSTRUM NOMEN RERUM EST MENSURA NOSTRA”**
- d) Sediul: *România, Brașov, str. Mihai Viteazul nr.160, cod 500183*
- e) Spațiu universitar: Totalitatea edificiilor, terenurilor și dotărilor utilizate de instituție, proprietăți ale statului român, definit în condițiile legii.
- f) Pagină Web: *www.afahc.ro*
- g) E-mail: *secretariat@afahc.ro*
- h) Însemne/ sigilii: *ștampilă cu denumirea în clar, drapel de identificare (fig. 1), însemn (fig. 2), ecuson (fig. 3), fanion (fig. 4).*

Fig. 1 Drapel de identificare

Fig. 2 Însemn

Fig. 3 Ecuson

Fig. 4 Fanion

1.2 Viziune, misiune, obiective, principii

Art.3 Viziunea Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” derivă din stabilirea direcțiilor principale în care instituția intenționează să se angajeze. Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este instituție de învățământ superior militar, de educație și cercetare.

Art.4 Misiunea AFAHC este de educație și cercetare și presupune generarea și transferul de cunoaștere prin:

- a) formarea inițială și continuă, la nivel universitar și postuniversitar a ofițerilor pentru toate armele/specialitățile militare aparținând Forțelor Aeriene, precum și a specialiștilor militari și civili, pentru beneficiari interni și externi;
- b) cercetare științifică, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic, prin creație individuală și colectivă, în domeniul științelor, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor acestora.
- c) implicarea în comunitate, prin desfășurarea unor activități comune în beneficiul instituției și al mediului social, economic și cultural.

Art.5 Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este instituția de învățământ superior militar care are ca obiectiv formarea ofițerilor licențiați în domeniul *Științe militare, informații și ordine publică* și în domenii conexe, pentru Forțele Aeriene și alți beneficiari interni și externi, organizarea și elaborarea de studii științifice și activități de cercetare științifică, continuarea implementării standardelor, procedurilor și tehnologiilor de instruire și evaluare ale armatelor partenere de Alianță, devansarea prin aria curriculară a transformărilor și schimbărilor care se produc la nivelul structurilor operaționale ale Forțelor Aeriene, într-un mediu și printr-un proces educațional cât mai integrat spațiului educațional național, european și euro-atlantic și a specialiștilor în domeniul de studiu *Științe militare* și în domenii conexe, prin studii universitare de master.

Art.6

(1) Obiectivele **strategice** ale academiei sunt:

- a) adaptarea continuă a cadrului instituțional, a concepției de organizare și modernizare a procesului educațional din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, astfel încât, pe parcursul studiilor universitare, studenții să dobândească cunoștințe solide de specialitate, pentru dezvoltarea aptitudinilor și competențelor specifice;
- b) fundamentarea fiecărei discipline cuprinsă în planurile de învățământ pe baza standardelor naționale și europene în domeniu;
- c) corelarea conținutului programelor de studii cu cerințele și prioritățile de instruire ale beneficiarilor și cu cerințele cuprinse în modelul absolventului;
- d) participarea la programele naționale și internaționale de cercetare științifică, prin asigurarea cunoașterii, difuzării și valorificării rezultatelor științifice obținute de membri comunității universitare;
- e) stimularea, dezvoltarea creativității și popularizarea performanțelor științifice originale ale membrilor comunității academice;
- f) dezvoltarea sistemului de asigurare a calității ca demers pro-activ, orientat spre competitivitate și internaționalizare.

(2) Cifrele de școlarizare anuale pentru fiecare program de studii universitare, de studii postuniversitare, respectiv pentru fiecare curs de formare profesională sunt aprobate de ministerul de resort.

(3) Statele de funcții ale personalului universitar se întocmesc anual, prin stabilirea de norme universitare, înainte de începerea fiecărui an universitar. În cazuri excepționale (situații de urgență,

solicitări specifice învățământului superior militar, etc) statele de funcții pot fi actualizate pe parcursul anului universitar.

Art.7

(1) Principiile care fundamentează activitatea în Academie sunt:

- a) principiul autonomiei universitare;
- b) principiul libertății academice;
- c) principiul răspunderii publice;
- d) principiul asigurării calității;
- e) principiul echității;
- f) principiul eficienței manageriale și financiare, în baza căruia se urmărește obținerea de rezultate educaționale adecvate, prin gestionarea resurselor existente;
- g) principiul transparenței;
- h) principiul respectării drepturilor și libertăților membrilor comunității universitare;
- i) principiul libertății de mobilitate națională și internațională a studenților, a cadrelor didactice și a cercetătorilor;
- j) principiul centrării educației pe student;
- k) principiul relevanței, în baza căruia educația răspunde cerințelor de dezvoltare personală și cerințelor social-economice;
- l) principiul garantării identității culturale a tuturor membrilor comunității academice și a dialogului intercultural;
- m) principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale și a valorilor culturale ale poporului român;
- n) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;
- o) principiul asigurării egalității de șanse și nediscriminării;
- p) principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii și doctrine politice și religioase;
- q) principiul consultării partenerilor sociali în luarea deciziilor;
- r) principiul participării studenților în luarea deciziilor.

(2) Toate principiile asumate instituțional produc efecte asupra comunității academice și spațiului universitar propriu.

(3) În AFAHC nu sunt admise discriminări pe criteria de vârstă, etnie, gen, origine socială, orientare politică sau religioasă.

CAPITOLUL 2 - AUTONOMIA UNIVERSITARĂ

Art.8 Autonomia universitară este garantată prin Constituția României și se exercită cu condiția asumării răspunderii publice și în limitele legislației naționale în vigoare. Libertatea academică este garantată prin lege.

Art.9

(1) Autonomia universitară dă dreptul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” să își stabilească direcțiile de acțiune privind: îndeplinirea misiunii, strategia instituțională, structura, activitățile, organizarea și funcționarea proprie, gestionarea resurselor financiare, materiale și umane, cu respectarea legislației în vigoare.

(2) Structura organizatorică, oferta de școlarizare care conține domeniile, programele de studii, cifrele anuale de școlarizare și criteriile de selecție a candidaților pentru învățământul superior militar se stabilesc, după caz, de Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Serviciul Român de Informații și alte instituții cu atribuții în domeniile apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale, potrivit specificului fiecărei arme, fiecărui serviciu, fiecărei specializări, fiecărui nivel și formă de organizare a învățământului, în condițiile legii.

(3) Academia funcționează pe baza autonomiei universitare care se materializează prin:

- a) autonomia decizională;
- b) autonomia planificării și organizării procesului didactic;
- c) autonomia organizării și desfășurării cercetării științifice;
- d) autonomia selectării și promovării personalului didactic și de cercetare, în condițiile legii;
- e) autonomia utilizării fondurilor financiare în conformitate cu prevederile legale;
- f) autonomia relațiilor publice.
- g) răspunderea publică pentru eficiența managerială și a utilizării resurselor, a cheltuirii fondurilor din surse publice, pentru transparența deciziilor și activităților universitare, pentru respectarea libertății academice a personalului didactic și administrativ din AFAHC, precum și a drepturilor și libertăților studenților.

Art.10

(1) *Autonomia decizională* a academiei constă în dreptul acesteia de a hotărî, prin structurile și funcțiile de conducere și în limitele competențelor acestora, asupra modului de aplicare și interpretare a prezentei Carte universitare, a regulamentelor și metodologiilor proprii, precum și în legătură cu toate aspectele care țin de competența fiecăreia în parte, potrivit legii.

(2) Autonomia decizională presupune:

- a) dreptul de a organiza și desfășura concursuri de admitere, examene de licență și disertație și de a emite diplome (certificate);
- b) dreptul de înmatriculare/exmatriculare a studenților în/din academie;
- c) dreptul de acordare, în condițiile legii, a titlurilor didactice, științifice și onorifice;
- d) dreptul de înființare de facultăți, departamente, centre de cercetare, școli doctorale și cursuri postuniversitare;
- e) dreptul de înființare, conform legii, singură sau prin asociere, de fundații sau asociații;
- f) dreptul de asociere în consorții universitare.

Art.11 *Autonomia planificării și organizării procesului didactic* presupune:

- a) dreptul de a elabora și aplica documente proprii de planificare, organizare și desfășurare a procesului educațional;
- b) dreptul de a descrie calificările și competențele pe cicluri universitare, de a proiecta aria curriculară a programelor universitare de studii de licență și master;
- c) dreptul de a stabili tematica examenelor, verificărilor, lucrărilor de licență și de disertație ale studenților, etc.;
- d) dreptul de a organiza și stabili conținutul activităților de perfecționare a pregătirii personalului didactic;
- e) dreptul de a prospecta necesitățile beneficiarilor în vederea introducerii corecțiilor adecvate în procesul formativ și a identificării oportunităților de evoluție în carieră a absolvenților.

Art.12 *Autonomia organizării și desfășurării cercetării științifice* presupune:

- a) dreptul de a elabora planul propriu de cercetare științifică și de a utiliza fondurile materiale și financiare la dispoziție;
- b) dreptul de a organiza și desfășura manifestări științifice proprii sau în colaborare cu alte universități;
- c) dreptul de a participa la manifestări științifice organizate pe plan local, național și internațional;
- d) dreptul de a contracta proiecte de cercetare științifică;
- e) dreptul de a organiza activitatea de documentare științifică;
- f) dreptul de a elabora, edita, publica și disemina cărți, tratate, monografii, articole etc.

Art.13 *Autonomia selectării și promovării personalului didactic și de cercetare* presupune:

- a) dreptul de a organiza și desfășura concursuri pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare, precum și a funcțiilor de conducere, conform legislației în vigoare;
- b) dreptul de a formula criteriile de performanță specifice privind participarea la concursuri pentru ocuparea posturilor didactice și de cercetare, pentru ocuparea funcțiilor de conducere și dreptul de selectare pe baza acestor criterii de performanță specifice, conform reglementărilor legale;
- c) eligibilitatea funcțiilor și structurilor de conducere.

Art.14 *Autonomia utilizării fondurilor financiare* presupune:

- a) stabilirea și solicitarea fondurilor necesare organizării și desfășurării procesului de management educațional;
- b) dreptul de a gestiona fondurile alocate instituției sau atrase din alte surse;
- c) dreptul de a obține fonduri extrabugetare și libertatea de a le utiliza legal, potrivit necesităților învățământului și cercetării științifice.

Art.15 *Autonomia relațiilor publice* presupune:

- a) dreptul de a stabili relații de colaborare, de a încheia protocoale cu instituții de învățământ superior din țară și străinătate, cu mass-media, cu segmente ale opiniei publice, în conformitate cu actele normative în vigoare;
- b) dreptul de afiliere și reprezentare în organisme și foruri științifice, la nivel național și internațional;
- c) dreptul de a aplica eficient un marketing specific instituțiilor de învățământ superior militar pentru promovarea ofertei educaționale, asigurarea transparenței informațiilor de interes public cu privire la programele de studii și, după caz, certificatele, diplomele și calificările oferite;
- d) dreptul de a stabili și utiliza însemnele și simbolurile proprii academiei.

Art.16 În vederea exercitării autonomiei universitare, academia își asumă răspunderea publică pentru:

- a) respectarea legislației în vigoare, a Cartei universitare și a cadrului normativ național și european în domeniul învățământului superior;
- b) aplicarea și respectarea reglementărilor în vigoare referitoare la asigurarea și evaluarea calității în învățământul superior;
- c) respectarea politicilor de etică și deontologie universitară cuprinse în Codul de etică și deontologie universitară aprobat de Senatul universitar (*Anexa nr. 1*);
- d) asigurarea eficienței manageriale și a utilizării resurselor, a cheltuirii fondurilor din surse publice, conform contractului instituțional;
- e) asigurarea transparenței deciziilor și activităților sale, conform legislației în vigoare;
- f) respectarea libertății academice a personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, precum și a drepturilor și libertăților studenților.

Art.17

(1) Comandantul (rectorul) Academiei are obligația să prezinte anual, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an, un raport privind starea AFAHC. Raportul este dezbătut în Senat și este făcut public pe site-ul instituției. Acest raport include cel puțin:

- a) situația financiară a instituției de învățământ superior, pe surse de finanțare și tipuri de cheltuieli;
- b) situația fiecărui program de studii;
- c) situația personalului instituției de învățământ superior;
- d) rezultatele activităților de cercetare;
- e) situația asigurării calității activităților din cadrul instituției de învățământ superior;
- f) situația respectării eticii și deontologiei universitare și a eticii activităților de cercetare;
- g) situația posturilor vacante;
- h) situația inserției profesionale a absolvenților din promoțiile precedente;
- i) analiza implementării planului operațional anual pentru anul calendaristic precedent.

(2) Raportul anual al Comandantului (rectorului) este o componentă a răspunderii publice și constituie o condiție pentru accesul la finanțările din bugetul public.

CAPITOLUL 3 - COMUNITATEA UNIVERSITARĂ

3.1 Membrii comunității universitare

Art.18

(1) Comunitatea AFAHC este constituită din studenți, cursanți, personal didactic de predare/ cercetare și personal administrativ.

(2) Din comunitatea universitară fac parte și persoane cărora li s-a conferit calitatea de membru al comunității universitare, prin hotărâre a senatului universitar.

(3) Membrii comunității universitare au drepturile și îndatoririle stabilite prin reglementările legale în vigoare și prin prezenta carte universitară.

(4) Personalul didactic în AFAHC este format din personalul didactic de predare/ cercetare militar și civil și personal didactic/ de cercetare auxiliar. Personalul didactic de predare include și instructorii militari.

(5) În raport cu relațiile de muncă stabilite cu academia, personalul didactic de predare/ de cercetare poate fi: titular sau asociat, conform reglementărilor în vigoare.

(6) Personalul didactic de predare/ de cercetare angajat pe perioadă determinată au statut de cadru didactic și de cercetare asociat.

(7) Personalul didactic titular, militar și civil, poate fi încadrat pe funcții didactice universitare și de cercetare în conformitate cu reglementările legale.

(8) În raport cu necesitățile beneficiarilor și cele academice proprii, consiliul de administrație aprobă, pe o durată determinată, invitarea în cadrul AFAHC a unor cadre didactice universitare, instructori militari, instructori de informații, instructori de ordine publică și a altor specialiști cu valoare recunoscută în domeniu, din țară sau din străinătate, în calitate de cadre didactice universitare asociate invitate. Remunerarea cadrelor didactice universitare din străinătate se poate face cu o sumă forfetară brută, care să acopere atât tarifele de predare, stabilite conform tarifelor reglementate de instituția de învățământ de proveniență, cât și alocațiile de transport și cazare.

(9) Angajarea specialiștilor cu valoare științifică și profesională recunoscută în domeniu, din țară sau din străinătate, care nu dețin diploma de doctor, în calitate de cadre didactice asociate invitate, se avizează de către consiliul departamentului și se aprobă de consiliul de administrație. Angajarea și încadrarea acestor specialiști se realizează pe baza unei metodologii proprii aprobate de senatul universitar.

(9) Corpul instructorilor militari funcționează în AFAHC potrivit legii. Funcțiile didactice aferente, condițiile care se cer îndeplinite pentru ocuparea acestora, precum și normele didactice, competențele și responsabilitățile sunt stabilite prin instrucțiuni ale Ministerului Apărării Naționale, respectând reglementările în vigoare.

(10) Personalul didactic militar și instructorii militari au drepturi și îndatoriri care decurg din legislația specifică în vigoare, din calitatea de cadru militar în activitate, din Carta universitară și din Codul de etică și deontologie profesională.

(11) Membrii comunității universitare le este garantată libertatea academică.

(12) Toți membrii comunității AFAHC desfășoară activități subordonate misiunii și obiectivelor AFAHC.

Art.19 Membrii comunității universitare au următoarele drepturi:

- a) să aibă inițiativă, să se dezvolte și să se perfecționeze profesional prin exprimarea liberă a opiniilor academice în spațiul universitar și să aibă libertatea de predare, de formare, de cercetare științifică, în conformitate cu standardele de calitate academică;

- b) să utilizeze baza materială și resursele academei în vederea realizării atribuțiilor profesionale;
- c) să exercite dreptul de proprietate intelectuală asupra rezultatelor activității didactice și de cercetare științifică;
- d) să beneficieze de condiții de muncă adecvate îndeplinirii atribuțiilor și sarcinilor de serviciu;
- e) să desfășoare activități de cercetare științifică în domenii de interes, în conformitate cu legislația în vigoare;
- f) să concureze pentru obținerea de finanțare prin contracte de cercetare la nivel local, național și internațional;
- g) să beneficieze de recunoașterea valorii activității personale și de drepturile ce decurg din aceasta în plan moral, profesional și material;
- h) să disemineze rezultatele activității de învățământ și de cercetare științifică, în academie și în afara acesteia, în conformitate cu prevederile legale în vigoare, cu prevederile Codului de etică, respectiv în conformitate cu metodologiile și regulamentele specifice;
- i) să pună în practică idei inovatoare pentru modernizarea învățământului și cercetării științifice;
- j) să participe la inițierea, organizarea și conducerea activităților comunității universitare din care fac parte;
- k) să conteste o decizie considerată inadecvată sau injustă, conform reglementărilor legale în vigoare;
- l) să îi fie rezervat postul didactic, în condițiile prevăzute de lege;
- m) să participe sau să se constituie în asociații și organizații profesionale, științifice și culturale, naționale sau internaționale, cu respectarea reglementărilor în vigoare;
- n) să beneficieze de toate drepturile acordate personalului didactic și de cercetare științifică pe plan național, conform legislației în vigoare;
- o) să participe la viața publică și socială în propriul interes și în beneficiul instituției, cu respectarea prevederilor legale.

Art.20 Personalul didactic din AFAHC are îndatoriri și răspunderi de natură profesională, materială și etică, după cum urmează:

- a) să îndeplinească în totalitate, la nivel cât mai ridicat, obligațiile privind efectuarea activităților didactice și științifice care le revin;
- b) să își perfecționeze continuu pregătirea științifică și profesională;
- c) să respecte prevederilor legislației naționale în domeniu, ale Cartei universitare, precum și ale regulamentelor și metodologiilor academei;
- d) să respecte Codul de etică și deontologie profesională (*Anexa nr. 1 la prezenta Cartă*);
- e) să reprezinte cu demnitate academia în toate împrejurările;

Art.21 Membrii comunității universitare răspund disciplinar pentru nerespectarea îndatoririlor ce le revin potrivit contractului de studii sau contractului individual de muncă/ contractului de exercitare a profesiei de cadru militar în activitate/ contractului individual de muncă.

Art.22

(1) Persoanele care ocupă funcții de conducere în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” pot colabora cu sindicatele și organizațiile personalului civil și cu organizațiile studentești, legal constituite, cu următoarele obligații:

- a) să nu intervină în organizarea și conducerea acestora;
- b) să nu trateze discriminatoriu personalul academei și studenții acesteia în funcție de afilierea la respectivele organizații;
- c) să faciliteze desfășurarea în bune condiții a activităților acestora;

d) să le consulte trimestrial și, în mod excepțional, ori de câte ori este nevoie.

(2) Sindicatele/ organizațiile personalului civil și organizațiile studențești au garantată independența lor organizatorică, executivă și financiară față de academie, aplicând în mod obligatoriu următoarele principii:

a) să fie parteneri cu drepturi egale în colaborarea cu academie;

b) să aibă libertatea de a se adresa structurilor și persoanelor care încadrează funcții de conducere din academie;

c) să nu aibă în management persoane cu funcții de conducere în academie.

Art.23

(1) Personalul didactic de predare/ de cercetare al academie cuprinde persoanele încadrate pe următoarele funcții didactice/ de cercetare: asistent universitar, lector universitar/ șef de lucrări, conferențiar universitar și profesor universitar, respectiv asistent cercetare, cercetător științific, cercetător științific gradul III, cercetător științific gradul II și cercetător științific gradul I.

(2) Instructorii militari sunt asimilați personalului didactic de predare.

Art.24

(1) Funcțiile didactice auxiliare sunt stabilite în anexele legilor de salarizare, cu posibilitatea completării lor prin ordin al ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale, în funcție de necesitățile instituțiilor de învățământ superior sau ale bibliotecilor centrale universitare.

(2) Personalul de sprijin în vederea desfășurării procesului educațional printr-o abordare integrată a nevoilor studentului, profesioniști din alte domenii fundamentale ale dezvoltării tânărului, precum sănătate, consiliere/ evaluare/ terapie psihologică și asistență socială, este încadrat în sistemul de învățământ superior cu statut de personal didactic auxiliar.

Art.25 Personalul didactic și de cercetare din academie poate beneficia de gradație de merit acordată în condițiile legii, pe baza unei metodologii proprii. (toate categoriile de personal)

Art. 26

(1) Protecția drepturilor salariaților, precum și a drepturilor de proprietate intelectuală asupra creației științifice, culturale sau artistice este garantată în conformitate cu legislația specifică în vigoare.

(2) Membrii comunității universitare le este garantată libertatea academică. În baza acesteia, ei pot exprima liber opinii academice în spațiul universitar și au libertatea de predare, de cercetare și de creație, în conformitate cu criteriile de calitate academică.

(3) Personalul didactic și studenții/cursanții sunt protejați în spațiul universitar, conform regulamentelor proprii specifice.

Art. 27 Personalul didactic de predare/ de cercetare are dreptul de a publica studii, articole, volume sau opere de artă, de a candida la obținerea de granturi naționale și internaționale, fără restricții ale libertății academice.

Art. 28 Personalul didactic de predare/ de cercetare are dreptul să facă parte din asociații și organizații sindicale, profesionale și culturale, naționale și internaționale, precum și din organizații politice legal constituite, în conformitate cu prevederile legii.

Art. 29

(1) Cadre didactice/de cercetare titulare pe un post didactic din învățământ, ales în Parlament, numite în Guvern sau care îndeplinesc funcții de specialitate specifice în aparatul Parlamentului, al Administrației Prezidențiale, al Guvernului și în Ministerul Educației, precum și cel ales de

Parlament în organismele centrale ale statului, au drept de rezervare a postului didactic pe perioada în care îndeplinesc aceste funcții.

(2) Prevederile alin. (1) se aplică și cadrelor didactice/de cercetare titulare pe un post didactic/de cercetare din instituțiile de învățământ superior, care îndeplinesc funcția de prefect sau subprefect, președinte și vicepreședinte al consiliului județean, primar, viceprimar, precum și cadrelor didactice trecute în funcții de conducere, de îndrumare și de control în sistemul de învățământ, de cultură, de tineret și de sport. De aceleași drepturi beneficiază și personalul didactic /de cercetare titulare pe un post didactic/ de cercetare din învățământ numite ca personal de conducere sau în funcții de specialitate specifice din cadrul autorităților și instituțiilor publice, ARACIS, comisiilor și agențiilor din subordinea Administrației Prezidențiale, Parlamentului, Guvernului sau a Ministerului Educației.

(3) De prevederile alin. (1) beneficiază și personalul didactic trimis în străinătate cu misiuni de stat, cel care lucrează în organisme internaționale, precum și însoșitorii acestora, dacă sunt cadre didactice titulare pe un post didactic din instituțiile de învățământ superior.

(4) Personalului didactic titular pe un post didactic/ de cercetare din învățământ, solicitat în străinătate pentru predare, activitatea artistică sau sportivă, pe bază de contract, ca urmare a unor acorduri, convenții guvernamentale, interuniversitare sau interinstituționale, ori trimis pentru specializare, i se rezervă postul didactic/ de cercetare pentru perioada respectivă.

Art.30

(1) Personalul didactic și de cercetare se pensionează la împlinirea vârstei de 65 de ani. La cererea cadrului didactic, se poate menține statutul de titular până la finalul anului universitar în care împlinește vârsta de pensionare.

(2) Senatul AFAHC poate decide continuarea activității unui cadru didactic sau de cercetare după pensionare, în baza unui contract pe perioadă determinată de un an, cu posibilitatea de prelungire anuală conform cartei universitare, fără limită de vârstă.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (1), în cazul în care AFAHC nu poate acoperi normele cu titulari, pot hotărî menținerea calității de titular în învățământ și/sau în cercetare, cu toate drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate, pe baza evaluării anuale a performanțelor academice, după o metodologie stabilită de senatul universitar.

Art.31 Senatul Universitar poate decide conferirea titlului onorific de profesor emerit, pentru excelență didactică și de cercetare, cadrelor didactice care au atins vârsta de pensionare.

Art.32 Cadrele didactice beneficiază, anual, de dreptul la concediu de odihnă, în perioada vacanțelor universitare, cu o durată de cel puțin 40 de zile lucrătoare. În cazuri bine justificate, conducerea AFAHC poate întrerupe concediul legal, persoanele în cauză urmând a fi remunerate pentru munca depusă.

Art.33

(1) Personalul didactic titular pe un post didactic/de cercetare din instituțiile de învățământ superior, care, din proprie inițiativă, solicită să se specializeze sau să participe la cercetare științifică în țară sau în străinătate, are dreptul la concedii fără plată cu rezervarea postului didactic pe perioada concediului fără plată astfel acordat. Durata totală a acestora nu poate depăși 3 ani într-un interval de 7 ani. Aprobările în aceste situații sunt de competența conducerii AFAHC, dacă se face dovada activității respective.

(2) Personalul didactic de predare/ de cercetare titular pe un post didactic/de cercetare din învățământ poate beneficia de concediu fără plată pe timp de un an universitar, o dată la 10 ani, cu aprobarea instituției de învățământ superior, cu rezervarea postului pe perioada respectivă.

(3) Perioada de rezervare a postului didactic se consideră vechime în învățământ.

Art.34 Personalul didactic/de cercetare are dreptul la suspendarea activității didactice, cu rezervarea postului, pentru creșterea și îngrijirea copilului în vârstă de până la 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copiilor cu handicap, conform prevederilor legale. De acest drept poate beneficia numai unul dintre părinți sau susținătorii legali.

Art.35 AFAHC poate asigura, integral sau parțial, transportul și cazarea salariaților care domiciliază în alte localități, cu încadrarea în bugetul aprobat, pe baza reglementărilor specifice.

Art.36 Personalul din învățământ beneficiază de asistență medicală în cabinete medicale/stomatologice și psihologice, precum și în ambulatorii de specialitate și unități sanitare publice stabilite prin protocolul încheiat între Ministerul Educației și Ministerul Sănătății.

3.2 Personalul didactic de predare/ de cercetare – drepturi și obligații

Art.37 În raport cu relațiile de muncă stabilite cu AFAHC, personalul didactic de predare/ de cercetare poate fi: *titular* sau *asociat*. În raport cu participarea la procesul didactic și cu gradul de pregătire profesională, personalul didactic poate fi: personal didactic de predare, personal de cercetare și personal didactic auxiliar.

Art.38

(1) Prin *personal didactic titular* din cadrul AFAHC se înțelege personalul didactic care ocupă o funcție didactică în academie, obținută prin concurs, pe o perioadă nedeterminată, în condițiile legii, personalul didactic menținut în funcția didactică, precum și personalul didactic care beneficiază de rezervare de post, în condițiile legii.

(2) Personalul didactic de predare/ de cercetare angajat pe perioadă determinată are statut de cadru didactic de predare/ de cercetare asociat.

(3) Selecția, angajarea, evaluarea periodică, formarea, motivarea și încetarea relațiilor contractuale de muncă ale personalului didactic de predare/ de cercetare sunt de răspunderea directorului de departament sau a decanului.

(4) Personalul didactic titular din sistemul de apărare, ordine publică și securitate națională, pensionate pentru limită de vârstă și vechime integrală ca militari, pot să își continue activitatea didactică, în cadrul aceleiași instituții de învățământ superior, în condițiile legii. În termen de 30 de zile calendaristice anterior împlinirii condițiilor de pensionare, personalul didactic militar și personalul didactic titular poate opta pentru continuarea activității didactice până la împlinirea vârstei legale de pensionare în învățământul de stat, cu respectarea normelor specifice MAPN.

Art.39

(1) Personalul didactic de predare titular, militar și civil, poate ocupa următoarele funcții didactice: asistent universitar, lector universitar/șef de lucrări, conferențiar universitar și profesor universitar.

(2) În funcție de necesitățile proceselor formative, în AFAHC poate funcționa și personal didactic asociat pentru următoarele funcții: asistent universitar, lector universitar/ șef de lucrări, conferențiar universitar și profesor universitar.

(3) Angajarea specialiștilor cu valoare științifică și profesională recunoscută în domeniu, din țară sau din străinătate, care nu dețin diploma de doctor, în calitate de cadre didactice asociate invitate se realizează cu avizul Consiliului departamentului și cu aprobarea Consiliului de Administrație. Angajarea și încadrarea acestor specialiști se realizează pe baza unei metodologii proprii, aprobate de Senatul Universitar.

Art.40

(1) Personalul didactic civil are drepturi și îndatoriri care decurg din Carta universitară, din Codul de etică și deontologie profesională, din contractul individual de muncă și din legislația specifică în vigoare.

(2) Personalul didactic militar și membrii Corpului instructorilor militari au drepturi și îndatoriri care decurg din Carta universitară, din Codul de etică și deontologie profesională, din legislația specifică în vigoare și din calitatea de cadru militar în activitate.

(3) Personalul didactic și de cercetare din învățământul superior militar, de informații, de ordine publică și securitate națională se supun prevederilor statutului categoriei de personal din care fac parte, precum și prevederilor legale aplicabile cadrelor didactice și de cercetare din instituțiile civile de învățământ superior.

Art.41

(1) Programul personalului didactic și de cercetare este stabilit în conformitate cu normativele legale în vigoare. Personalul didactic și de cercetare poate desfășura activitatea didactică și de cercetare în academie sau pe baza altor contracte, în afara acesteia, cu aprobarea Senatului.

(2) Personalul didactic titular din AFAHC are dreptul de a promova în cariera didactică, pe bază de examen, în una dintre funcțiile didactice, în limita posturilor didactice vacante aprobate anual în acest scop de consiliul de administrație.

(3) Consiliul de administrație al AFAHC, la propunerea consiliului departamentului, aprobă cererile privind înscrierea la examen în vederea promovării în cariera didactică.

Art.42

(1) Stabilirea sarcinilor didactice și de cercetare științifică în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” se efectuează pe baza prevederilor legale și a metodologiei proprii aprobată de Senatul universitar.

(2) Contractele individuale de muncă ale personalului didactic și de cercetare includ asumarea de către angajat a unor standarde minimale ale rezultatelor activităților didactice și de cercetare, aprobate de senatul universitar, la propunerea consiliului de administrație, și clauze privind sancționarea angajatului, în condițiile neîndeplinirii acestor standarde minimale, în conformitate cu legislația în vigoare.

(3) Rezultatele și performanțele personalului didactic și de cercetare din academie sunt evaluate periodic, la intervale de maximum 5 ani. Această evaluare se face în conformitate cu o metodologia aprobată și aplicată de senatul universitar, care ia în considerare, în primul rând, activitățile didactice și de cercetare și participarea la proiecte de cercetare, în domeniul educației și formării profesionale sau de dezvoltare instituțională câștigate în cadrul unor competiții naționale sau internaționale, precum și alte activități.

Art.43 Atribuțiile principale ale personalului didactic de predare/ de cercetare din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt următoarele:

- a) desfășurarea de activități didactice de predare, seminar, laborator, instruire practică și de evaluare, conform planurilor de învățământ și fișelor disciplinelor, elaborate pentru studiile universitare;
- b) coordonarea de lucrări de finalizare a studiilor;
- c) desfășurarea de activități de cercetare științifică;
- d) desfășurarea de activități de tutorat privind procesul educațional, consultații, coordonare a cercurilor științifice studențești;
- e) desfășurarea de activități de pregătire metodică;
- f) promovarea academiei și a procesului de învățământ;
- g) desfășurarea de activități specifice.

3.3 Personalul didactic și de cercetare asimilat – drepturi și obligații

Art. 44

- (1) Corpul instructorilor militari funcționează în Academie potrivit Legii, ordinelor și instrucțiunilor Ministerului Apărării Naționale. Instructorii militari au drepturile și îndatoririle care decurg din Lege și din calitatea de cadru militar.
- (2) În AFAHC își desfășoară activitatea personalul instructori militari asimilați personalului didactic.
- (3) Personalul didactic și didactic asimilat din AFAHC are drepturile și îndatoririle care decurg din prezenta Legea nr.199/2023 – Legea învățământului superior și din calitatea de cadru militar în activitate.
- (4) Categoriile/ funcțiile de instructori militari din care se formează Corpul instructorilor militari în Academie sunt:
  - a) instructor;
  - b) instructor principal;
  - c) instructor superior;
  - d) instructor avansat.
- (5) Condițiile care se cer îndeplinite pentru ocuparea funcțiilor vacante de instructori militari, precum și normele didactice, competențele și responsabilitățile sunt stabilite prin instrucțiuni ale Ministerului Apărării Naționale.
- (6) În Academie pot funcționa instructori asociați, pentru categoriile prevăzute la alin. (4), în condițiile stabilite prin ordine și instrucțiuni proprii.

3.4 Personalul didactic de predare/ de cercetare auxiliar și personalul administrativ – drepturi și obligații

Art.45 Personalul didactic auxiliar și personalul administrativ au obligația de a respecta normele specifice de conduită.

Art.46

- (1) În Academie funcționează personal didactic și de cercetare auxiliar care poate ocupa funcții didactice auxiliare stabilite în anexele legilor de salarizare, cu posibilitatea completării lor prin ordin al ministrului educației și al ministrului muncii și solidarității sociale, în funcție de necesitățile instituțiilor de învățământ superior.

Art.47 Personalul didactic auxiliar și administrativ din învățământul superior desfășoară activități specifice stabilite în fișa individuală a postului. Timpul săptămânal de lucru al personalului didactic auxiliar și nedidactic este identic cu cel stabilit pentru personalul cu funcții echivalente din celelalte sectoare bugetare, potrivit legii.

3.5 Personalul de cercetare – drepturi și obligații

Art.48

- (1) Personalul de cercetare, militar și civil, poate ocupa următoarele funcții de cercetare: asistent cercetare, cercetător științific, cercetător științific gradul III, cercetător științific gradul II și cercetător științific gradul I.
- (2) Personalul de cercetare desfășoară activități specifice, stabilite în fișa individuală a postului de către conducerea instituției sau a departamentului.

Art.49 Echivalența funcțiilor din cercetare cu funcțiile didactice operează în ambele sensuri, cu aprobarea senatului universitar, și este următoarea:

- a) cercetător științific se echivalează cu asistent universitar, pentru persoanele care dețin o diplomă de doctor;
- b) cercetător științific gradul III se echivalează cu lector universitar/șef de lucrări;
- c) cercetător științific gradul II se echivalează cu conferențiar universitar;
- d) cercetător științific gradul I se echivalează cu profesor universitar.

Art.50 În AFAHC, în structura departamentelor, a entităților de cercetare sau în alte unități poate funcționa pe posturi distincte și personal de cercetare, personal de cercetare asociat, inclusiv studenți din toate cele trei cicluri, precum și alte categorii de personal, potrivit legii. Angajarea acestora se face cu contract de muncă pe perioadă determinată sau nedeterminată, conform legii.

Art.51 – Funcțiile și gradele de cercetător științific în rețeaua învățământului superior se obțin potrivit reglementărilor legale în vigoare. Drepturile și obligațiile personalului de cercetare încadrat pe funcții specifice sunt reglementate în *Statutul personalului de cercetare – dezvoltare*.

3.6 Studenți și cursanți – drepturi și obligații

Art.52 Drepturile și obligațiile studenților din prezenta Cartă universitară sunt completate cu cele din Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și din alte reglementări interne.

Art.53 Studenții academiei au următoarele drepturi specifice:

- a) să beneficieze de egalitate de tratament în cadrul academiei, fără niciun fel de discriminare, cu dreptul de a își exprima liber opiniile academice în instituție;
- b) să beneficieze în condițiile legii de gratuitatea învățământului pe durata studiilor de licență, cu condiția de a nu fi urmat un program de studii bugetat de același nivel;
- c) să utilizeze baza didactică și tehnico-materială a academiei în scopul formării competențelor prevăzute în documentele curriculare;
- d) să fie consiliați de personalul universitar (didactic și auxiliar), de specialiști din Centrul de Consiliere și Orientare în Carieră în scopul orientării profesionale;
- e) să aibă acces la datele privind situația școlară personală;
- f) să aibă acces la informații care se referă la propriul parcurs educațional și la comunitatea academică din care fac parte;
- g) să beneficieze de hrană, echipament, materiale de întreținere și cazarmament, rechizite școlare, asistență medicală, documente de transport și de alte forme de asigurare materială în conformitate cu normativele în vigoare;
- h) să beneficieze de echipament de protecție, materiale specifice și de alimente antidot/neutralizante, în cazul participării la activități care presupun acordarea acestor drepturi;
- i) să beneficieze de asistență medicală, psihologică și religioasă, de consiliere și orientare în carieră în condițiile stabilite de prevederile legale;
- j) să participe în calitate de reprezentanți aleși în structurile de conducere din academie (senat, consiliul de administrație, consiliul facultății etc.);
- k) să organizeze cluburi, cercuri, cenecluri, formații artistice și sportive și organizații (inclusiv întreprinderi sociale), să editeze publicații, cu respectarea prevederilor legale;
- l) să participe la activitățile științifice, culturale și sportive organizate de academie și de alte universități;

- m) să beneficieze de mobilități studențești în țară și în străinătate, cu respectarea reglementărilor în vigoare;
- n) să participe la activități de voluntariat conform legislației specifice;
- o) să beneficieze de vacanțe, tabere, permisi și învoiri, în conformitate cu structura anului universitar și cu reglementările militare;
- p) să fie evidențiați, recompensați, avansați în grad și promovați în funcții de comandă pe baza rezultatelor la învățătură și a performanțelor stabilite prin regulamente specifice.

Art.54 Studenții AFAHC poartă întreaga răspundere pentru propria pregătire și pentru propriul comportament și au următoarele obligații specifice:

- a) să asimileze și să aplice cunoștințe și deprinderi necesare formării și dezvoltării competențelor profesionale și transversale proiectate;
- b) să participe la activitățile de învățământ (cursuri, laboratoare, aplicații, seminare, practică etc.);
- c) să respecte Carta universitară, legile, regulamentele, ordinele și dispozițiile în vigoare, și să manifeste inițiativă în îndeplinirea atribuțiilor care le revin;
- d) să respecte onoarea și demnitatea de student militar;
- e) să manifeste calități moral-civice, să apere valorile și instituțiile democratice, dând dovadă de loialitate, curaj, spirit de inițiativă, sentimentul datoriei, cinste, respect față de sine, față de instituția din care fac parte și față de armată;
- f) să respecte prevederile contractului de studii universitare.

Art.55

(1) Studenții Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt persoane înmatriculate în academie, la începutul fiecărui an universitar, potrivit prevederilor legale.

(2) Persoana admisă la un program de studii universitare de licență în cadrul instituțiilor de învățământ superior militar în vederea școlarizării pentru cerințe ale Ministerului Apărării Naționale sau ale altor instituții cu atribuții în domeniul apărării, informațiilor, ordinii publice și securității naționale are calitatea de student militar pe întreaga perioadă a prezenței sale în cadrul programului respectiv, de la înmatriculare și până la susținerea examenului de finalizare a studiilor sau exmatriculare, mai puțin pe perioadele de întrerupere a studiilor.

(3) Cheltuielile legate de pregătirea studenților înscriși la programele de studii de licență sunt suportate din bugetul de stat sau de către aceștia, cuantumul taxei de școlarizare fiind stabilit de Consiliul de Administrație și aprobat de Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

(4) Cheltuielile privind pregătirea studenților înscriși la programele de studii de masterat sunt suportate din bugetul de stat sau de către aceștia, cuantumul taxei de școlarizare fiind stabilit de Consiliul de Administrație și aprobat de Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

(5) Calitatea de student se poate pierde, în condițiile legii, din cauza:

- a) lipsei de interes în pregătirea profesională;
- b) incompatibilității în raport cu cerințele sistemului de valori militare;
- c) stării de sănătate neconforme cu solicitările și standardele activității militare;
- d) voinței personale a studentului care solicită părăsirea, la cerere, a instituției;
- e) nerespectarea cadrului normativ intern.

Art.56 Studenții sunt înmatriculați, pe baza admiterii sau promovării anului precedent, conform cerințelor specifice academiei, cerințe prevăzute în metodologii și regulamente proprii. La propunerea Consiliului Facultății și cu aprobarea Senatului AFAHC se pot planifica sesiuni de examene de restanțe, re-examinare, etc.

Art.57

(1) Studenții academiei pot fi transferați, la cerere, la altă armă/ specialitate din cadrul academiei sau în alte instituții de învățământ din Ministerul Apărării Naționale, conform reglementărilor în vigoare.

(2) Studenții academiei se pot transfera la cerere în instituții de învățământ superior civile la începutul anului universitar, pe baza creditelor de studii transferabile, cu plata cheltuielilor de școlarizare.

Art.58

(1) Pe timpul studiilor universitare, studenții sunt obligați să participe la formele de activitate didactică, prevăzute în planurile de învățământ.

(2) Rectorul academiei poate aproba studenților scutire temporară de frecvență de la activitățile didactice și specifice, pe baza actelor medicale.

Art.59

(1) Studenții academiei își pot întrerupe studiile, conform reglementărilor legale în vigoare.

(2) Studenții care și-au întrerupt studiile trebuie să fie *apt medical* la reluarea lor, fiind obligați să respecte condiția de vârstă și eventualele obligații școlare rezultate în urma modificării între timp, a documentelor curriculare. Acestea se stabilesc, de la caz la caz, în urma analizei și a recomandărilor făcute de Senat și a hotărârii rectorului academiei.

(3) Reluarea studiilor se face în anul universitar în care există cifră de școlarizare la programul de studii cu arma/ specialitatea din care provine sau la alta apropiată de aceasta, cu condiția să fie declarați *apt medical* și psihologic pentru respectivul program/ respectiva armă/ specialitate.

Art.60

(1) O persoană dobândește statutul de student al Academiei numai în urma admiterii și a înmatriculării sale la un program de studii universitare. Pe baza înmatriculării, fiecare facultate eliberează celor în drept un carnet de student.

(2) O persoană dobândește statutul de cursant numai în urma admiterii și înmatriculării la un program de studii postuniversitare sau la un curs de formare continuă.

Art.61

(1) Drepturile și îndatoririle studenților/ cursanților decurg din următoarele principii:

- a) principiul nediscriminării, în baza căruia toți studenții/cursanții beneficiază de egalitate de tratament din partea instituției de învățământ superior și în baza căruia fiecare universitate adoptă prin Senatul Universitar o strategie de combatere a discriminării; orice discriminare directă sau indirectă față de student este interzisă;
- b) principiul dreptului la asistență și la servicii complementare în învățământul superior de stat, exprimat prin: consilierea și informarea studentului de către personalul didactic, în afara orelor de curs și de activități aplicative, consilierea în vederea orientării profesionale, consilierea psihologică, asistența medicală, accesul la principalele cărți de specialitate și publicații științifice, inclusiv prin accesul la bibliotecile universitare și bibliotecile centrale universitare, accesul la datele referitoare la situația școlară personală și accesul la internet în spațiul universitar;
- c) principiul participării la decizie, în baza căruia deciziile în cadrul instituțiilor de învățământ superior sunt luate cu participarea reprezentanților studenților;
- d) principiul libertății de exprimare, în baza căruia studenții/cursanții au dreptul să își exprime liber opiniile academice, în cadrul Academiei;
- e) principiul transparenței și al accesului la informații, în baza căruia studenții au dreptul de acces liber și gratuit la informații care privesc propriul parcurs educațional și

serviciile oferite de instituțiile de învățământ superior, inclusive informații cu privire la programă și personalul didactic, precum și la viața comunității academice, conform legii.

(2) Drepturile, libertățile și obligațiile studenților/cursanților sunt cuprinse în *Codul drepturilor și obligațiilor studentului*, propus de federațiile studențești naționale și aprobat prin ordin al ministrului educației, în *Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului* și în *Regulamentul activității profesionale al studenților*, elaborate la nivelul AFAHC la care se adaugă cele care decurg din calitatea de militar. Actele normative din care rezultă drepturile și obligațiile studenților elaborate la nivelul AFAHC sunt făcute publice pe site-ul instituției.

(2) AFAHC instituie un sistem de aplicare și monitorizare a respectării drepturilor, libertăților și obligațiilor studenților. Asociațiile studenților constituite conform legii pot prezenta anual un raport privind respectarea codului, care este public pe site-ul instituției. Raportul se dezbate în prima ședință a Senatului Universitar sau a consiliului facultății la începutul anului universitar și se publică pe site-ul instituției.

Art.62

(1) Reprezentanții studenților sunt aleși la nivelul comunității academice, în mod democratic, prin vot universal, direct și secret, la nivelul grupelor de studiu, programe sau cicluri de studiu, atât în cadrul facultăților, cât și al academiei. Ei sunt, de drept, reprezentanți legitimi ai intereselor studenților, la nivelul comunității universitare.

(2) Conducerea academiei nu se implică în organizarea procesului de alegere a reprezentanților studenților.

(3) Statutul de student reprezentant nu poate fi condiționat de către conducerea AFAHC. Un student înmatriculat într-un program de licență sau masterat, care are încheiat un contract individual de muncă cu Academia, este incompatibil cu statutul de student reprezentant în structurile de conducere ale facultății sau Academiei.

(4) Studenții sunt reprezentați în toate structurile decizionale și consultative din Academia.

(5) Studenții pot participa la acțiuni de voluntariat, pentru care pot primi un număr suplimentar de credite de studii transferabile, precum și stimulente financiare, în condițiile stabilite de carta universitară sau în conformitate cu *Regulamentul activității profesionale a studenților*.

Art.63

(1) AFAHC poate acorda premii, burse și alte stimulente financiare studenților cu performanțe universitare și cadrelor didactice îndrumătoare ale acestora, precum și cu rezultate remarcabile în educația și formarea lor profesională, în activități culturale, civice, de voluntariat și sportive, inclusiv competițiile sportive universitare și între instituțiile militare de învățământ, în conformitate cu *Regulamentul privind acordarea bursei și a altor forme de sprijin pentru studenți*.

(2) Organizațiile studențești care reprezintă interesele studenților la nivelul fiecărei comunități universitare pot avea, în condițiile prevăzute de carta universității, reprezentanți de drept în structurile decizionale și executive ale instituției de învățământ superior, cu excepția acelorora în care mandatele se atribuie exclusiv prin alegeri.

Art.64

(1) Absolventul unui program de studii universitare de licență care obține media de absolvire cea mai mare pe arma/specialitatea militară din cadrul programului este declarat șef de promoție pe arma/specialitatea militară din cadrul programului.

(2) Șef de promoție la nivelul AFAHC este declarat șeful de promoție de la un program de studii universitare de licență care are media cea mai mare.

CAPITOLUL 4 - SPAȚIUL UNIVERSITAR ȘI PATRIMONIUL

4.1 Spațiul universitar

Art.65 Spațiul universitar al AFAHC este constituit din totalitatea edificiilor, terenurilor, campusurilor universitare, bazelor și taberelor de antrenament și instrucție, mediul online, precum și dotările aferente, folosite de academie, indiferent de titlul juridic sub care aceasta este îndreptățită să le utilizeze.

Art.66 Spațiul universitar este inviolabil. Accesul în spațiul universitar este permis numai în condițiile stabilite prin lege și prin prezenta cartă universitară. În Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” accesul este reglementat prin Regulamentul de ordine interioară și de alte normative specifice mediului militar.

Art.67 Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” deține spații pentru procesul de învățământ, cercetare științifică, cazare, masă și alte spații necesare desfășurării activității sale ca instituție militară de învățământ superior.

Art.68 Spațiile pentru procesul de învățământ și cercetare sunt:

- a) spații de învățământ: amfiteatre, săli de curs, săli de seminar, săli multifuncționale, laboratoare;
- b) bază sportivă: săli și terenuri de sport, baze de antrenament;
- c) anexe pentru spații de învățământ: magazii și depozite pentru materiale și echipament didactic, vestiare pentru studenți;
- d) bază pentru activități de pregătire militară;
- e) spații conexe procesului de învățământ: biblioteci și săli de lectură, editura, aula universitară.

Art.69

(1) Spațiile administrative ale AFAHC sunt:

- a) spații destinate personalului administrativ și organizațiilor studențești;
- b) spații de întreținere (ateliere, garaje, depozite);
- c) spații tehnice (centrale termice pentru încălzire, centrale telefonice etc.).

(2) Spațiile pentru personalul didactic și de cercetare includ: secretariatele, birourile, cabinetele, sălile de consiliu și senat.

(3) Spațiile pentru cazarea și masa studenților academiei sunt: cămine studențești, cantine, etc.

Art.70 Schimbarea destinației spațiilor (didactice, administrative etc.) se face numai cu aprobarea consiliului de administrație.

Art.71 Senatul academiei poate atribui unor amfiteatre, săli de curs sau laboratoare nume ale unor personalități științifice de renume național și internațional.

*

4.2 Patrimoniul AFAHC

Art.72 Patrimoniul este alcătuit din elemente de activ și pasiv și constituie baza materială a învățământului.

Art.73 Modalitățile în care se pot construi, deține și folosi elementele bazei materiale a academiei trebuie să fie conforme cu legislația în vigoare, cu strategia de dezvoltare și cu regulamentele interne aprobate de senatul academiei.

Art.74 Modificarea structurii patrimoniului academiei în sensul dobândirii, înstrăinării, demolării sau construirii unor bunuri imobile se face cu respectarea cadrului legal.

Art.75 Departamentele și entitățile de cercetare se ocupă de planurile pentru dotarea laboratoarelor și pot iniția proiecte pentru obținerea finanțării în acest scop.

Art.76

(1) Sursele de finanțare ale dotării spațiilor pentru procesul de învățământ și cercetare pot fi bugetare și extrabugetare (granturi, contracte de cercetare, contracte de prestări servicii, finanțări din partea asociațiilor și fundațiilor, donații etc.).

(2) Spațiile, aparatura și echipamentele laboratoarelor, atelierelor, sălilor de sport etc. pot fi închiriate de către alți beneficiari pentru prestări de servicii, pe baza reglementărilor în vigoare.

4.3 Resursele financiare. Finanțarea academiei

Art.77

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este ordonator terțiar de credite și dispune de buget propriu de venituri și cheltuieli.

(2) Bugetul anual de venituri și cheltuieli este avizat de consiliul de administrație, respectându-se proiectul de buget propus de rector spre aprobare senatului.

(3) Resursele financiare alocate sunt utilizate pentru asigurarea desfășurării procesului de învățământ și cercetării științifice și altor activități care derivă din obiectivele academiei. Creditele bugetare repartizate sunt angajate și utilizate în conformitate cu prevederile clasificății economice și funcționale a cheltuielilor.

(4) La finanțarea cheltuielilor de personal se ține cont de hotărârile structurilor și persoanelor cu funcții de conducere cu atribuții în domeniu.

Art.78

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este o instituție finanțată integral din venituri proprii. Veniturile proprii provin din: sume alocate de la bugetul de stat, încasări din prestări de servicii educaționale, cercetare-dezvoltare, sume obținute pe bază de contracte câștigate în urma unor competiții publice, dobânzi, taxe, încasări din prestări servicii și închirieri de bunuri.

(2) Veniturile proprii ale instituțiilor de învățământ superior provin din: încasări din prestări de servicii de educație, cercetare-dezvoltare, transfer tehnologic, formare profesională și culturală, sume obținute pe bază de contracte câștigate în urma unor competiții publice, liberalități, sponsorizări, dobânzi, taxe, fonduri asigurate în baza unor parteneriate internaționale pentru organizarea de programe de educație și formare profesională, încasări din activități editoriale, din prestări servicii și închirieri de bunuri, valorificări de bunuri, sume alocate de la bugetul de stat, prin bugetele instituțiilor în subordinea cărora funcționează, fonduri externe nerambursabile, alte venituri conform legii.

(3) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” poate încheia contracte de sponsorizare și poate primi donații pentru activități care derivă din obiectivele academiei.

Art.79

(1) Managementul resurselor bugetare și extrabugetare se realizează similar, indiferent de sursă. Fondurile se depozitează în Trezoreria statului.

(2) Taxele se constituie, se modifică sau se anulează de către senatul academiei, ținându-se cont de propunerile Consiliului de administrație.

Art.80 Execuția bugetară anuală a academiei este publică, rectorul academiei prezentând în senat un raport în acest sens.

Art.81

(1) Finanțarea cooperării internaționale se face prin alocarea de la bugetul statului, din fonduri europene sau alte fonduri nerambursabile, prin sponsorizări sau donații.- regasire la FINANTARE

(2) Finanțarea de către academie a deplasărilor se face în limita bugetului alocat în acest scop, pentru un an calendaristic.

(3) Academia acordă finanțări totale sau parțiale pentru transport, cazare și diurnă, în limita resurselor financiare aprobate.

Art. 24. Finanțarea activității științifice

(1) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(2) Finanțarea activității științifice este asigurată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(3) Finanțarea activității științifice este asigurată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(4) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(5) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(6) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(7) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

(8) Activitatea științifică este finanțată prin bugetul de venituri și cheltuieli al Academiei Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutelor de Cercetare Științifică Române, prin bugetul de venituri și cheltuieli al Centrului Național de Cercetare Științifică Română și prin bugetul de venituri și cheltuieli al Institutului de Cercetare Științifică Română din străinătate.

CAPITOLUL 5 - ORGANIZAREA STUDIILOR ȘI ACTIVITATEA DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

5.1 Organizarea studiilor

Art.82 Activitatea de învățământ se organizează și se desfășoară în regim bugetat și cu taxă de studii, în funcție de necesitățile beneficiarilor.

Art.83

(1) În Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” studiile universitare de licență și masterat se desfășoară în domeniile de studii solicitate de beneficiari. Programele de studii respectă criteriile promovate de Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior și de agențiile europene în domeniu.

(2) La învățământul cu frecvență, durata specifică a studiilor universitare de licență este de 3 sau 4 ani, după caz și corespunde unui număr de minimum 60 de credite de studii transferabile pentru un an de studii. Durata studiilor de licență pentru învățământul universitar din domeniul științe militare este de 3 sau 4 ani în funcție de arma și specializarea militară.

Art.84

(1) Planurile de învățământ ale programelor de studii cuprind discipline fundamentale, în domeniu, de specialitate și complementare, cărora li se stabilește statutul de discipline obligatorii, impuse sau opționale. De asemenea, planurile de învățământ cuprind și discipline facultative. Ponderile disciplinelor sunt exprimate în credite de studii transferabile (ECTS).

(2) Coordonatorii programelor universitare de studii de licență, masterat și postuniversitare sunt numiți de senatul academiei la propunerile Consiliilor facultăților.

(3) Inițierea/ lichidarea de programe de studii se face cu avizul consiliului de administrație și aprobarea senatului la propunerea acestuia.

(5) Programele de studii funcționează fără a depăși numărul de locuri aprobat prin hotărâre de guvern.

Art.85 Pe durata studiilor universitare, studenții desfășoară și activități practice/ metodice (stagii de practică, trageri de instrucție/ învățământ cu tehnica de apărare antiaeriană, instrucție militară etc.), respectiv activități la Școala superioară de aviație. Durata și perioada de desfășurare a acestor activități se stabilesc pentru fiecare serie/ program de studiu în parte, în conformitate cu conținuturile curriculare.

Art.86

(1) Academia organizează activități complementare de tip profesional, artistic și sportiv, care stimulează eforturile studenților pentru dezvoltarea lor intelectuală, culturală, socială, civică, artistică și fizică.

(2) În categoria acestor activități studențești sunt incluse: cercuri științifice, conferințe, sesiuni și seminare de comunicări științifice, concursuri cultural-sportive, excursii de studii și de agrement, participări la olimpiade etc.

(3) Pentru fixarea, completarea, sistematizarea și consolidarea cunoștințelor asimilate, studenții academiei desfășoară, în afara programării orare, în academie sau în afara acesteia, studiu individual în săli de lectură, săli de clasă, laboratoare, cluburi.

(4) Studenții academiei pot solicita titularilor de discipline ore de consultații suplimentare, în afara celor planificate la nivel de departament.

Art.87

(1) Programul de studii universitare de doctorat se desfășoară în cadrul Școlii doctorale, după autorizarea provizorie/ acreditarea acesteia, în condițiile legii și regulamentului propriu de organizare și desfășurare a studiilor universitare de doctorat, sub coordonarea unui conducător de doctorat.

(2) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” poate organiza programe postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă și programe postuniversitare de perfecționare și alte cursuri de formare continuă, în conformitate cu legislația în vigoare.

5.2 Activitatea de cercetare științifică, dezvoltare și inovare

Art.88

(1) Cercetarea științifică universitară se desfășoară pe direcțiile de aprofundare în domeniile de studii ale academei sau ca cercetare interdisciplinară.

(2) Senatul academei aprobă strategia și direcțiile prioritare de cercetare științifică, la propunerea prorectorului cu atribuții în domeniul cercetării științifice. Strategia de cercetare ține cont de potențialul științific existent, de direcțiile prioritare și de solicitările beneficiarilor și este avizată de Consiliul Științific al academei.

(3) Cercetarea științifică se desfășoară de către cadre didactice titulare și asociate, cercetători științifici, studenți, în colaborare cu specialiști din academie sau din afara acesteia. Cercetarea științifică în domeniul de specialitate reprezintă o obligație de bază a fiecărui cadru didactic titular al academei și a studenților.

(4) Activitatea de cercetare științifică la nivel de academie este coordonată de prorectorul cu atribuții în domeniu. La nivel de facultate, activitatea de cercetare științifică este coordonată de prodecanul cu atribuții în domeniu, iar la nivel de departament de către directorul de departament.

(5) Conducerile facultăților și departamentelor asigură participarea studenților academei la cercetarea științifică.

Art.89 Personalul didactic și de cercetare, respectiv studenții academei, care obțin rezultate deosebite în cercetarea științifică, sunt motivați prin finanțare și facilități adecvate pentru a desfășura și dezvolta proiecte de cercetare științifică.

Art.90 Veniturile obținute din realizarea programelor de cercetare științifică se utilizează pentru dezvoltarea bazei proprii de cercetare, mobilități pentru cercetare și pentru remunerarea personalului care a realizat cercetarea, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Art.91

(1) Academia poate încheia contracte și parteneriate cu instituțiile publice și cu alți operatori economici în vederea dezvoltării unor programe de cercetare fundamentală și aplicativă sau în vederea creșterii nivelului de calificare a specialiștilor cu studii universitare.

(2) Academia promovează cooperarea științifică internațională în cadrul unor programe europene și alte programe cu fonduri nerambursabile și pe baza acordurilor bilaterale cu instituții similare.

5.3 Asigurarea calității în educație și cercetare

Art.92

(1) Sistemul de asigurare a calității serviciilor educaționale în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” reprezintă ansamblul de politici și strategii universitare, de proceduri, competențe și responsabilități, adoptate de senatul universitar și aplicate de componentele implicate.

(2) Strategia, procedurile și instrumentele necesare sunt în responsabilitatea consiliului de administrație și sunt reglementate în AFAHC prin metodologii specifice.

(3) Politica de asigurare a calității procesului educațional din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” implică toate resursele umane ale instituției și are ca obiectiv dezvoltarea unei culturi a calității în planificarea, organizarea, desfășurarea, controlul și îndrumarea, după caz, a tuturor activităților, la nivelul indicatorilor de performanță și standardelor de referință agreeate la nivel național și european.

Art.93 În academie se aplică procedurile specifice de evaluare periodică a calității personalului didactic și de cercetare, în concordanță cu standardele naționale în vigoare.

Art.94

- (1) În academie funcționează pe baza unui regulament propriu Comisia pentru evaluarea și asigurarea calității care monitorizează implementarea și dezvoltarea unei culturi a calității educației în instituție, în concordanță cu standardele de calitate în domeniu.
- (2) La nivelul fiecărui departament este nominalizat un responsabil privind calitatea.
- (3) Documentele care fac referire la calitatea procesului educațional și cercetării științifice în academie sunt publice.

Art. 95

- (1) Principiile asigurării calității sunt:
  - a) responsabilitatea organizațiilor furnizoare de educație/instituțiilor de învățământ superior pentru asigurarea calității lor și a activităților pe care acestea le desfășoară;
  - b) adaptarea la diversitatea instituțiilor, programelor și studenților;
  - c) consolidarea unei culturi a calității;
  - d) corelarea cu cerințele și așteptările studenților, ale angajatorilor, precum și ale tuturor părților interesate la nivelul societății;
  - e) centrarea preponderent pe rezultate.
- (2) Asigurarea și evaluarea calității se realizează cu respectarea principiilor legalității, responsabilității, independenței și autonomiei, eticii și deontologiei universitare, legitimității, profesionalismului, imparțialității, transparenței, eficienței și sustenabilității.

Art. 96

- (1) Asigurarea calității educației în AFAHC reprezintă un ansamblu de acțiuni de dezvoltare a capacității instituționale, precum și de elaborare, planificare și organizare de programe de studii, de nivel universitar și postuniversitar și de formare profesională a adulților, în vederea îndeplinirii standardelor. Respectivele acțiuni sunt derulate constant și includ un proces continuu de evaluare a calității educației, atât a organizațiilor furnizoare de educație/instituțiilor de învățământ superior, cât și a programelor și domeniilor de studii de nivel universitar și postuniversitar.
- (2) Procesele de asigurare a calității contribuie la formarea încrederii beneficiarilor în capacitatea organizației furnizoare de educație de a oferi servicii de educație în conformitate cu standardele de calitate. Asigurarea calității educației reprezintă o prioritate permanentă pentru întreaga comunitate a AFAHC.
- (3) Procesele de asigurare a calității sunt organizate și implementate astfel încât să conducă la îmbunătățirea continuă a calității educației și să răspundă așteptărilor beneficiarilor. Acestea sunt prezentate într-un mod transparent și sunt ușor accesibile tuturor persoanelor interesate. Prin asigurarea calității se exprimă capacitatea unei organizații furnizoare de educație/instituții de învățământ superior de a oferi programe și domenii de studii de nivel universitar și postuniversitar, în conformitate cu standardele prevăzute de legislația în vigoare.

Art. 97

- (1) La nivelul AFAHC funcționează Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității, denumită în continuare CEAC.
- (2) AFAHC elaborează și adoptă strategia și regulamentul de funcționare ale CEAC.
- (3) Conducerea operativă a CEAC este asigurată de Comandantul/ Rectorul AFAHC sau de un coordonator desemnat de acesta, care este direct responsabil de calitatea educației.
- (4) În cadrul instituțiilor de învățământ superior, CEAC are următoarea componență:
  - a) persoana care asigură conducerea operativă a structurii;
  - b) 1 - 3 reprezentanți ai cadrelor didactice, aprobați prin vot de senatul universitar, la propunerea consiliului de administrație;
  - c) un reprezentant al sindicatului reprezentativ, desemnat de acesta;
  - d) minimum 25% reprezentanți ai studenților, desemnați de organizațiile studențești reprezentative;

e) 1 - 2 reprezentanți ai angajatorilor;

f) un reprezentant al structurii administrative din cadrul instituției de învățământ superior, cu atribuții în domeniul asigurării calității.

(5) Din CEAC pot face parte și reprezentanți ai minorităților naționale, din rândul cadrelor didactice sau al studenților.

(6) Membrii CEAC nu pot îndeplini funcții de conducere în AFAHC, cu excepția persoanei care asigură conducerea operativă a acesteia.

(7) În raport cu performanțele realizate în domeniul îmbunătățirii calității educației, AFAHC poate hotărî remunerarea membrilor CEAC.

Art. 98

(1) Atribuțiile CEAC sunt:

a) elaborează și coordonează aplicarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității, aprobate de conducerea AFAHC, conform domeniilor și criteriilor aplicabile;

b) elaborează, anual, un raport de evaluare internă privind calitatea educației. Raportul este analizat în senatul universitar și adus la cunoștință tuturor părților interesate, prin publicare pe site-ul AFAHC;

c) formulează recomandări și propuneri de îmbunătățire a calității educației și serviciilor-suport;

d) monitorizează și, după caz, intervine în modul în care partenerii externi, ca angajatorii sau partenerii instituționali, sunt consultați și implicați în procesele de asigurare internă a calității.

(2) Suportul tehnic pentru realizarea atribuțiilor CEAC este asigurat de structura administrativă din cadrul AFAHC.

CAPITOLUL 6 - ORGANIZAREA ȘI CONDUCEREA ACADEMIEI

6.1 Structura academiei

Art.99 Structura academiei este realizată în vederea îndeplinirii misiunii, asigurării criteriilor și standardelor de calitate, organizării și desfășurării în mod eficient a activităților de învățământ și cercetare științifică și a activităților specifice.

Art.100

(1) În structura Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt incluse Facultatea de Management Aeronautic (F.M.A.), Facultatea de Sisteme de Securitate Aeriană (F.S.S.A.), structuri, compartimente administrative și de cercetare.

(2) Facultățile sunt unități funcționale care elaborează și gestionează programele de studii universitare de licență și masterat.

(3) Facultățile sunt organizate și funcționează în baza legislației în vigoare, Cartei universitare și a regulamentelor proprii.

(4) Înființarea, organizarea sau desființarea unei facultăți în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” se face la propunerea consiliului de administrație și cu aprobarea Senatului universitar, prin hotărâre de guvern, privind structura instituțiilor de învățământ superior.

(5) Facultățile sunt structurate pe departamente. La nivelul facultăților funcționează secretariate și structuri administrative.

Art.101

(1) În structura academiei funcționează Secția management educațional, care asigură îndeplinirea funcțiilor de previzionare, planificare, organizare, coordonare/ îndrumare, evidență și control/ evaluare ale managementului universitar.

(2) Principalele atribuții ale Secției management educațional sunt:

- a) desfășurarea de activități de secretariat specifice secției;
- b) centralizează propunerile pentru planurile de învățământ specifice programelor de studii;
- c) gestionează evidența fișelor disciplinelor;
- d) elaborează calendarul activităților de învățământ pentru anul universitar, la începutul acestuia;
- e) elaborează programarea orară a activităților de învățământ și urmărește respectarea acesteia;
- f) organizează și monitorizează desfășurarea activității de învățământ, potrivit prevederilor actelor normative în vigoare;
- g) organizează convocările de pregătire metodică a personalului didactic;
- h) asigură planificarea, coordonarea și organizarea activităților practice cu studenții;
- i) asigură completarea corectă a documentelor de planificare și evidență a desfășurării activităților de învățământ, întocmirea, gestionarea și eliberarea actelor de studii;
- j) asigură introducerea datelor privind activitatea profesională a studenților și absolvenților în baza de date electronică aferentă Registrului Educațional Integrat (REI) și alte platforme statistice existente la nivel național;
- k) organizează și asigură desfășurarea concursurilor de admitere în academie, a sesiunilor de examene semestriale și a examenelor de finalizare a studiilor;
- l) monitorizează și controlează activitatea structurii de asigurare a calității procesului educațional.

Art.102

(1) Departamentele sunt unități academice funcționale care asigură conceperea, transmiterea și valorificarea cunoașterii și cercetării în unul sau mai multe domenii de specialitate.

(2) Departamentele se înființează, se organizează, se divizează, se comasează sau se desființează prin hotărâre a Senatului universitar, la propunerea consiliilor facultăților în care funcționează, cu avizul consiliului de administrație.

(3) Departamentele pot avea în componență comisii didactice, structuri care asigură conceperea, transmiterea și valorificarea cunoașterii într-un domeniu de specialitate definit. O comisie didactică este alcătuită din cel puțin doi membri.

Art.103

(1) Structurile de conducere în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt următoarele:

- a) Senatul universitar și Consiliul de administrație la nivelul academiei;
- b) Consiliile facultăților la nivelul facultăților;
- c) Consiliile departamentelor la nivelul departamentelor.

(2) Funcțiile de conducere în Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt:

- a) Rector, prorectori și director general administrativ la nivelul academiei;
- b) Decani și prodecani la nivelul facultăților;
- c) Directori de departamente la nivelul departamentelor.

Art.104 Activitatea programelor de studii postuniversitare este organizată pe baza unui regulament privind organizarea și desfășurarea programelor postuniversitare de formare și dezvoltare profesională continuă, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Art.105

(1) Funcțiile de conducere din academie se ocupă în condițiile legii.

(2) Managementul instituțiilor de învățământ superior militar se realizează în aceleași condiții ca în instituțiile civile de învățământ superior. Finanțarea instituțiilor din învățământul superior militar se face în condițiile legii.

(3) Structurile și funcțiile de conducere din învățământul militar, cu excepția funcției de rector sunt aceleași ca și cele din instituțiile civile de învățământ superior și se ocupă în aceleași condiții ca și acestea, precum și cu respectarea procedurilor specifice, reglementate în actele normative din domeniu.

(4) Conducerea AFAHC se realizează de către comandant, care are și calitatea de rector. Funcția de comandant (rector) se ocupă prin concurs în conformitate cu reglementările MAPN. Confirmarea ca rector se realizează prin ordin al ministrului educației pe baza rezultatului concursului transmis Ministerului Educației de instituția organizatoare.

(5) Funcțiile de conducere de comandant, prorector, decan, prodecan, director de departament nu pot fi cumulate între ele și nici cu funcții din structura administrativă.

(6) Numărul de prorectori este de 4 (patru), iar numărul de prodecani este de 2 (doi). Indiferent de durata mandatelor, numărul de mandate al prorectorilor și prodecanilor nu se limitează.

6.2 Structuri de conducere

6.2.1 Senatul academiei

Art.106

(1) Senatul academiei reprezintă comunitatea universitară și este cel mai înalt for de decizie și deliberare la nivelul academiei.

(2) Senatul academiei este format din 75% personal didactic de predare/ de cercetare - 9 membri cu drept de vot (8 cadre didactice universitare și de cercetare, alese pe baza principiului reprezentativității prin rotunjire și 1 instructor) și 25% reprezentanți ai studenților - 3 studenți cu drept de vot). Alegerile reprezentanților cadrelor didactice universitare și de cercetare în senat, precum și desemnarea reprezentantului instructorilor se organizează conform reglementărilor legale în vigoare, în baza Metodologiei proprii pentru desemnarea structurilor de conducere și a regulamentelor proprii.

- (3) Instructorii au un reprezentant în senatul universitar din cota stabilită pentru personalul didactic și de cercetare – de 75% - acesta fiind ales din rândul instructorilor, conform unei metodologii/ regulament/ proceduri specifice.
- (4) Numărul cadrelor didactice titulare respectă reprezentativitatea la nivelul facultăților, în momentul alegerii în senat.
- (5) Fiecare facultate va avea în componența senatului cel puțin 2 membri cadre didactice de predare/ de cercetare. Cota-parte minimă de reprezentare a departamentelor în senat este de un cadru didactic sau de cercetare din fiecare departament. Cota de reprezentativitate se stabilește prin metodologie proprie.
- (6) Toți membrii senatului sunt stabiliți prin vot universal, direct și secret al cadrelor didactice și de cercetare titulare conform reglementărilor legale în vigoare, în baza Metodologiei proprii pentru desemnarea structurilor de conducere și a regulamentelor proprii.
- (7) Reprezentanții studenților în senat sunt stabiliți prin vot universal, direct și secret al tuturor studenților din AFAHC. În cazul reprezentantului în senat al instructorilor militari trebuie respectate reglementările în vigoare.
- (8) Personalul didactic și de cercetare își exprimă în scris opțiunea de candidatură pentru calitatea de membru al senatului, menționând și structura pe care o reprezintă. Reprezentativitatea structurilor în senat este stabilită prin metodologie proprie, în conformitate cu prevederile legii.
- (9) Toți membrii Senatului academiei, fără excepție, sunt aleși prin vot universal, direct și secret, conform legii.
- (10) Mandatul senatului academiei este de 5 ani. În cazul alegerilor parțiale, mandatul este valid până la data alegerilor generale în AFAHC.
- (11) Durata mandatului unui membru al senatului academiei este de 5 ani.
- (12) Durata mandatului studenților în senatul academiei este de maxim 3 ani, respectiv 4 ani, după caz, până la încheierea mandatului senatului.
- (13) La ședințele Senatului AFAHC pot participa în calitate de invitați, cu acordul plenului senatului, persoane fără drept de vot din cadrul academiei sau din afara acesteia.
- (14) Calitatea de membru al Senatului se pierde în una din următoarele situații:
- a) demisie;
  - b) încetarea raportului de muncă cu academia;
  - c) finalizarea studiilor universitare, în cazul studenților;
  - d) săvârșirea unor fapte incompatibile cu, calitatea de membru al Senatului, sancționate de comisia de etică;
  - e) deces.
- (15) Calitatea de membru al Senatului presupune:
- a) dreptul de a alege și a fi ales;
  - b) dreptul de a își prezenta și susține punctele de vedere privind activitatea comunității universitare;
  - c) participarea la ședințele Senatului;
  - d) conduită morală și conduită profesională ireproșabile;
  - e) loialitate față de academie;
  - f) promovarea corectă a imaginii academiei.
- (16) Pentru studenți mandatul este valabil până la absolvirea programului de studii, de către fiecare dintre ei.
- (17) Locurile vacante se completează prin alegeri parțiale până la încheierea mandatului Senatului AFAHC în exercițiu, fiind ocupate în aceleași condiții de reprezentare.
- (18) Senatul universitar își alege, prin vot secret, un președinte care conduce ședințele senatului universitar și reprezintă senatul universitar în raporturile cu rectorul. În caz de indisponibilitate a președintelui senatului, Regulamentul de organizare și funcționare a Senatului AFAHC prevede procedura internă de asigurare a interimatului.

Art.107

- (1) Senatul se întrunește în ședințe ordinare potrivit unei planificări, întocmită la începutul anului universitar și în ședințe extraordinare, comunicate de președintele senatului.

(2) Senatul universitar este convocat de președintele senatului, rector sau la cererea a cel puțin o treime dintre membrii senatului universitar. Prin excepție, pentru probleme studentești, senatul universitar poate fi convocat la cererea întregului grup al reprezentanților studenților membri ai senatului universitar.

(3) Hotărârile senatului se iau prin votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul acestora reprezintă cel puțin 2/3 din membrii Senatului.

(4) În condiții de egalitate la numărul de voturi exprimate se urmează procedura din regulamentul Senatului Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

Art.108 Senatul constituie comisii cu caracter permanent sau temporar care funcționează pe baza regulamentului propriu de funcționare, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Art.109

(1) Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” are următoarele atribuții:

a) aprobă misiunea instituției de învățământ superior, la propunerea rectorului;

b) garantează libertatea academică și autonomia universitară;

c) elaborează și adoptă, în urma dezbaterii cu comunitatea universitară, cartea universitară;

d) aprobă planul strategic multianual de dezvoltare instituțională și planurile operaționale, la propunerea rectorului;

e) aprobă, la propunerea rectorului și cu respectarea legislației în vigoare, structura, organizarea și funcționarea instituției de învățământ superior, în conformitate cu prevederile cartei universitare;

f) aprobă proiectul de buget la propunerea rectorului;

g) aprobă execuția bugetară;

h) aprobă Codul-cadru de etică și deontologie universitară;

i) aprobă procedurile privind asigurarea internă a calității;

j) adoptă Codul universitar al drepturilor și obligațiilor studentului, cu respectarea prevederilor Codului drepturilor și obligațiilor studentului, aprobat prin ordin al ministrului educației;

k) aprobă metodologiile și regulamentele privind organizarea și funcționarea instituției de învățământ superior, la propunerea rectorului;

l) încheie contractul de management cu rectorul;

m) controlează activitatea rectorului și a consiliului de administrație prin comisii specializate;

n) validează concursurile publice pentru funcțiile din consiliul de administrație;

o) aprobă metodologia de concurs și rezultatele concursurilor pentru angajarea personalului didactic și de cercetare și evaluează periodic resursa umană;

p) aprobă, la propunerea rectorului, sancționarea personalului cu performanțe profesionale slabe, în baza unei metodologii proprii și a legislației în vigoare;

q) îndeplinește alte atribuții, conform cartei universitare.

(2) Se poate constitui Marele Senat al Academiei, format din Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” și Grupul senatorilor de onoare. Structura, organizarea și funcționarea Grupului Senatorilor de onoare se stabilesc prin regulament propriu de către Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, în conformitate cu prevederile legale. Grupul senatorilor de onoare este un organ consultativ constituit la inițiativa comandantului/rectorului, avizat de Consiliul de Administrație și aprobat de Senatul Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”. Din Grupul senatorilor de onoare fac parte persoanele cărora li s-a conferit titlul de *Senator de onoare*.

(3) Pot face parte din Grupul senatorilor de onoare personalități din mediul militar, academic, cultural, diplomatic, confesional, profesional, economic și al organizațiilor non-guvernamentale, precum și foștii rectori ai academiei.

(4) Grupul senatorilor de onoare poate fi convocat pentru consultări privind strategia generală a academiei și pentru a face propuneri privind măsurile pentru îmbunătățirea raporturilor academiei cu structuri similare, cu mediul economic, cu comunitatea locală, cu alte organisme naționale și internaționale.

(5) Senatul AFAHC aprobă anual, cu cel puțin 3 luni înainte de începerea anului universitar, calendarul activităților educaționale specifice semestrelor academice de studiu. Pentru realizarea activităților educaționale specifice, senatul universitar aprobă Regulamentul privind activitatea profesională a studenților, care poate fi modificat cu cel puțin 3 luni înainte de începerea anului universitar.

6.2.2 Consiliul de administrație

Art.110

- (1) Consiliul de administrație asigură, sub conducerea rectorului, conducerea operativă a academei și aplică deciziile strategice ale Senatului universitar.
- (2) Președintele Consiliului de administrație este rectorul academei, în calitate de comandant.
- (3) Consiliul de administrație al academei este compus din: rector, prorectori, decani, director general administrativ și un reprezentant al studenților.
- (4) Consiliul de administrație se întrunește cel puțin o dată pe lună, potrivit unei planificări, întocmită la începutul anului universitar și în ședințe extraordinare ori de câte ori este nevoie, la convocarea rectorului sau a cel puțin 1/3 din membrii săi.
- (5) Consiliul de administrație al academei adoptă hotărâri cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, dacă numărul lor reprezintă cel puțin 2/3 din totalul membrilor.

Art.111 Consiliul de administrație al academei are următoarele competențe și atribuții:

- a) avizează și stabilește în termeni operaționali bugetul instituțional;
- b) avizează execuția bugetară și bilanțul anual;
- c) propune, în cadrul proiectului de buget, nivelul cheltuielilor de protocol aferente activităților curente;
- d) aprobă propunerile de scoatere la concurs a posturilor didactice și de cercetare;
- e) avizează propunerile de programe noi de studii și formulează propuneri către senatul universitar de lichidare a acelor programe de studii care nu se mai încadrează în misiunea instituției de învățământ superior sau care sunt ineficiente academic și financiar;
- f) aprobă operațiunile financiare care depășesc plafoanele stabilite de senatul universitar, în instituțiile de învățământ superior de stat, precum și de fondatori, în instituțiile de învățământ superior particulare;
- g) propune senatului universitar strategii ale instituției de învățământ superior pe termen mediu și lung și politici pe domenii de interes ale instituției de învățământ superior.

Art.112 Pentru cercetarea abaterilor disciplinare săvârșite de personalul didactic auxiliar și personalul administrativ se constituie comisii de analiză formate din 3 - 5 membri și un reprezentant al organizației sindicale, după caz. Comisiile de analiză sunt numite de consiliul de administrație.

Art.113 Consiliul de administrație informează public comunitatea universitară în momentul în care demarează procesul de selecție a componenței comisiei de etică universitară. Persoanele interesate să ocupe o poziție în această comisie se pot adresa, în scris, rectorului.

Art.114 AFAHC elaborează metodologii de evaluare a studenților, aprobate de senatul universitar și avizate de consiliul de administrație, care au în vedere asigurarea calității și respectarea prevederilor Codului de etică și deontologie universitară.

6.2.3 Consiliul facultății

Art.115

- (1) Consiliile facultăților reprezintă organisme decizionale și deliberative ale facultăților.
- (2) Președinții consiliilor facultăților sunt decanii.
- (3) Fiecare consiliu al facultății este format din 7 membri, 5 din rândul personalului didactic universitar și 2 studenți. Personalul didactic, membru al consiliilor facultăților, este reprezentativ la nivelul departamentelor în momentul alegerii în structura de conducere. Fiecare departament va avea în componența consiliului facultății cel puțin doi membri.
- (4) Personalul didactic își exprimă în scris opțiunea de candidatură pentru calitatea de membru al consiliului facultății, menționând și departamentul pe care îl reprezintă. Reprezentativitatea structurilor în consiliul facultății este stabilită prin metodologie proprie, în conformitate cu prevederile legii.

(5) Reprezentanții personalului didactic în consiliile facultăților sunt aleși prin votul universal, direct și secret al întregului personal didactic titular din fiecare facultate. Reprezentanții studenților sunt în proporție de cel puțin 25% din numărul total al membrilor consiliului și sunt aleși prin vot universal, direct și secret de către studenții facultății respective.

(6) Mandatul consiliului facultății este de 5 ani. În cazul alegerilor parțiale, mandatul este valid până la data alegerilor generale în academie.

(7) Durata mandatului studenților în consiliul facultății este de maxim 3 ani/ respectiv 4 ani, după caz, până la încheierea mandatului consiliului.

(8) La ședințele consiliilor facultăților pot participa în calitate de invitați, cu acordul plenului consiliului respectiv, persoane fără drept de vot din cadrul facultății sau din afara acesteia.

Art.116

(1) Calitatea de membru al consiliului facultății se pierde în una dintre următoarele situații:

- a) demisie;
- b) plecare din facultatea pe care o reprezintă;
- c) încetarea raportului de muncă cu academie;
- d) finalizarea studiilor universitare, în cazul studenților;
- e) săvârșirea unor fapte incompatibile cu, calitatea de membru al consiliului facultății, sancționate de comisia de etică;
- f) deces.

(2) Locurile rămase vacante în consiliile facultăților se completează prin alegeri parțiale, cu respectarea principiului reprezentativității.

Art.117 Calitatea de membru al consiliului facultății presupune:

- a) dreptul de a alege și a fi ales;
- b) dreptul de a își prezenta și susține punctele de vedere privind activitatea facultății;
- c) participarea la ședințele consiliului facultății;
- d) conduită morală și conduită profesională ireproșabile;
- e) loialitate față de instituție;
- f) promovarea corectă a imaginii instituției.

Art.118

(1) Consiliul facultății se întrunește în ședințe ordinare și în ședințe extraordinare la convocarea decanului facultății sau a cel puțin 1/3 din membrii săi, ori de câte ori este nevoie.

(2) Hotărârile consiliului facultății se iau prin votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul acestora reprezintă cel puțin 2/3 din membrii consiliului facultății.

Art.119 Consiliile facultăților au următoarele principale competențe și atribuții:

- a) aprobă, la propunerea decanului, structura, organizarea funcționarea și strategia de dezvoltare a facultății;
- b) aprobă programele de studii gestionate de facultate;
- c) controlează activitatea decanului și aprobă rapoartele anuale ale acestuia privind starea facultății, asigurarea calității și respectarea eticii și deontologiei universitare la nivelul facultății;
- d) avizează candidații pentru funcția de decan;
- e) propune senatului academei comisiile de concurs pentru ocuparea posturilor didactice;
- f) avizează statul de funcții al personalului didactic și de cercetare științifică;
- g) aprobă îndrumătorii grupelor de studiu (tutorii), pe parcursul unui ciclu de învățământ;
- h) aprobă temele lucrărilor de licență și disertație;
- i) aprobă cercurile științifice și aplicative organizate de facultate;
- j) avizează cererile de recunoaștere sau echivalare a diplomelor și certificatelor de studii, pe baza sistemului de credite transferabile;
- k) prezintă senatului propuneri referitoare la adoptarea de regulamente și metodologii.

6.2.4 Consiliul departamentului

Art.120

(1) Managementul și conducerea operativă a departamentului este asigurat de directorul de departament. Directorul de departament răspunde de elaborarea și implementarea planurilor de învățământ, de statele de funcții, de managementul cercetării și al calității și sprijină conducerea instituției de învățământ superior în activitatea de management financiar al departamentului. În exercitarea acestei funcții, el este ajutat de consiliul departamentului, conform cartei universitare.

(2) Consiliul departamentului este alcătuit din trei membri cu atribuții pe probleme de învățământ și asigurarea calității, cercetare științifică, respectiv mobilități și programe internaționale, aleși din rândul personalului didactic titular, prin votul universal, direct și secret al tuturor cadrelor didactice titulare din acel departament.

(3) Directorul de departament conduce ședințele consiliului departamentului.

(4) La nivelul departamentului se pot organiza comisii didactice, a căror activitate este coordonată de șefi de comisie, avizate de către consiliul facultății.

Art.121

Principalele atribuții ale consiliului departamentului sunt următoarele:

- a) analizează planurile de învățământ ale programelor de studii, la inițiativa coordonatorilor acestora;
- b) avizează conținuturile fișelor disciplinelor;
- c) analizează statele de funcții ale personalului didactic și de cercetare din cadrul departamentului;
- d) coordonează activitatea științifică a personalului didactic și de cercetare din cadrul departamentului;
- e) analizează performanțele profesionale individuale ale personalului didactic și de cercetare din departament;
- f) avizează angajarea specialiștilor cu valoare științifică și profesională recunoscută în domeniu, din țară sau din străinătate, în calitate de cadre didactice asociate invitate;
- g) avizează scoaterea la concurs a posturilor didactice și de cercetare vacante și organizează la nivel de departament concursurile pentru ocuparea acestora;
- h) analizează cererile de recunoaștere și echivalare a creditelor de studii.

6.3 Funcții de conducere

6.3.1 Comandantul/ Rectorul academiiei

Art.122

Comandantul instituției, în calitate de rector, reprezintă legal AFAHC în relațiile cu terții și realizează conducerea ei executivă. Comandantul (Rectorul) este ordonatorul de credite al academiiei.

Art.123

(1) Academia este condusă de comandant, care este și rector al instituției.

(2) Durata mandatului de rector este de 5 ani.

(3) În cazul întreruperii, din diferite motive, a mandatului rectorului în exercițiu, până la desemnarea unui nou rector, atribuțiile rectorului sunt preluate de un prorector desemnat de senatul academiiei, pentru maximum 3 luni de la întreruperea mandatului rectorului în exercițiu. Senatul comunică ministerului de resort numele prorectorului desemnat să preia atribuțiile rectorului. Până la comunicarea numelui, prorectorul cu atribuții în domeniul învățământului preia atribuțiile rectorului.

Art.124

(1) Funcția de comandant (rector) se ocupă prin concurs în conformitate cu reglementările Ministerului Apărării Naționale. Confirmarea în funcția de rector se realizează prin ordin al ministrului educației, pe baza rezultatului concursului transmis Ministerului Educației de instituția organizatoare. După emiterea

ordinului de confirmare, comandantul (rectorul) poate semna acte oficiale, înscrisuri, acte financiare/contabile și acte de studii.

(2) Comandantul (rectorul) confirmat al AFAHC încheie anual un contract instituțional cu Ministerul Educației.

(3) Demiterea/ revocarea din funcție a Comandantului/ Rectorului AFAHC se face în condițiile legii și în conformitate cu reglementările MAPN.

Art.125

(1) Confirmarea calității de rector se realizează prin ordin al ministrului educației.

(2) Rectorul confirmat își numește prorectorii pe baza consultării senatului academiei.

(3) Rectorul confirmat de ministrul educației încheie, un contract de management cu senatul universitar, cuprinzând criteriile și indicatorii de performanță managerială, drepturile și obligațiile părților contractuale.

(4) Rectorul confirmat poate menține în funcție directorul general administrativ, pe baza acordului scris al acestuia de susținere executivă a planului managerial sau propune consiliului de administrație organizarea concursului pentru ocuparea acestei funcții.

Art.126

(1) Rectorul AFAHC este responsabil de calitatea educației furnizate de către academie, coordonatele acestei activități regăsindu-se în Raportul anual al rectorului privind starea academiei, care este făcut public pe site-ul academiei și transmis tuturor părților interesate. Rectorul instituției de învățământ superior are obligația să prezinte anual, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an, un raport privind starea instituției de învățământ superior. Raportul este dezbătut în senat și este făcut public pe site-ul instituției de învățământ superior și este transmis tuturor părților interesate.

(2) Raportul anual al rectorului este validat de senatul universitar al academiei, fiind o componentă a răspunderii publice și constituind o condiție fundamentală pentru accesul la finanțări din bugetul public. În cazul neaprobării de către senat a raportului anual al rectorului, senatul va propune măsuri de remediere.

(4) Rectorul are următoarele atribuții principale:

a) propune spre aprobare senatului universitar misiunea instituției de învățământ superior;

b) realizează managementul și conducerea operativă a instituției de învățământ superior;

c) negociază și semnează contractul instituțional cu Ministerul Educației;

d) încheie contractul de management cu senatul universitar;

e) propune spre aprobare senatului universitar structura și reglementările de funcționare ale instituției de învățământ superior;

f) propune spre aprobare senatului universitar proiectul de buget și raportul privind execuția bugetară;

g) prezintă senatului universitar, în vederea validării, cel mai târziu în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an;

h) conduce consiliul de administrație;

i) îndeplinește alte atribuții stabilite de senatul universitar, în conformitate cu contractul de management, carta universitară și legislația în vigoare.

Art.127

(1) Rectorul poate delega unele din competențele funcției sale prorectorilor și directorului general administrativ. Rectorul poate delega atribuțiile de reprezentant legal și ordonator de credite, în condițiile legilor în vigoare.

(2) În absența rectorului, acesta desemnează unul dintre prorectori pentru exercitarea atribuțiilor de rector.

6.3.2 Prorectorii

Art.128

(1) Pentru realizarea conducerii executive a academiei, rectorul este ajutat de patru prorectori cu atribuții în domeniile:

- a) învățământ;
- b) cercetare științifică și informatizare;
- c) programe și relații internaționale;
- d) formare continuă și relația cu studenții.

(2) Rectorul confirmat de ministrul educației numește prorectorii, pe baza consultării senatului universitar.

(3) Durata unui mandat pentru membrii în structurile de conducere este de 5 ani.

(4) Mandatul prorectorilor este cel mult egal cu mandatul rectorului care i-a numit, cu excepția situațiilor de încetare a mandatului rectorului. Mandatul prorectorilor încetează odată cu numirea prorectorilor de către noul rector.

Art.129

(1) Rectorul confirmat de ministrul educației numește prorectorii, pe baza consultării senatului universitar.

(2) Prorectorii se subordonează nemijlocit rectorului academiei și răspund de managementul aferent domeniului corespunzător funcției.

Art.130

Atribuțiile principale ale prorectorilor sunt:

- a) coordonează, îndrumă și controlează organizarea și desfășurarea activității în domeniul corespunzător funcției;
- b) coordonează elaborarea principalelor documente de planificare, organizare și evaluare în domeniul corespunzător funcției;
- c) efectuează controale în domeniul corespunzător funcției, conform planurilor periodice și propune măsuri corective;
- d) se preocupă de perfecționarea pregătirii personalului din subordine;
- e) participă la ședințele consiliului de administrație;
- f) reprezintă prin delegare academia în consilii naționale, în comisii și în relațiile cu instituții ale statului, cu organisme interne și internaționale la care academia este afiliată sau cu care are protocoale de colaborare;
- g) coordonează activitățile de mobilități ale cadrelor didactice și de cercetare, respectiv ale studenților.

6.3.3 Directorul general administrativ

Art.131

(1) Structura administrativă a academiei este condusă de un director general administrativ care se subordonează nemijlocit rectorului.

(2) Postul de director general administrativ se ocupă prin concurs organizat de consiliul de administrație al academiei, în baza unei metodologii proprii. Președintele comisiei de concurs este rectorul academiei. Din comisie face parte, în mod obligatoriu, un reprezentant al Ministerului Educației. Validarea concursului se face de către senatul academiei, iar numirea pe post de către rector, cu respectarea ordinelor și reglementărilor MAPN.

(3) Menținerea în funcție a directorului general administrativ se face pe baza acordului scris al acestuia de susținere executivă a planului managerial al noului rector.

Art.132

Atribuțiile principale ale directorului general administrativ sunt:

- a) asigură coordonarea activităților structurii administrative;
- b) contribuie la activitatea de elaborare a planului strategic al academiei și a planului operațional;
- c) coordonează elaborarea principalelor documente specifice de planificare și organizare a activității administrative;
- d) coordonează activitatea de asigurare a calității educației în compartimentele subordonate;

- e) organizează controale conform planurilor periodice în structura subordonată și propune măsuri corective;
- f) se preocupă de perfecționarea pregătirii personalului administrativ din subordine;
- g) coordonează activitatea de dezvoltare și utilizare rațională a bazei logistice a academei; în acest scop, asigură elaborarea planului dezvoltării bazei logistice a academei;
- h) participă la ședințele consiliului de administrație;
- i) coordonează activitatea de modernizare și conservare a bazei materiale a academei, reparații, construcții, întreținere.

6.3.4 Decanii

Art.133

- (1) Decanii reprezintă facultățile și răspund de managementul și conducerea acestora.
- (2) Decanii conduc ședințele consiliilor facultăților și aplică hotărârile senatului academei, ale consiliului de administrație și ale rectorului.
- (3) Decanii prezintă anual în consiliile facultăților un raport privind starea facultăților, cel târziu până în prima zi lucrătoare a lunii aprilie a fiecărui an
- (4) Decanii ocupă funcția prin concurs public organizat de rectorul academei. La concurs pot participa candidații avizați de consiliul facultății cu votul majorității simple a membrilor acestuia și pe baza unei metodologii specifice elaborate de senatul universitar. Rezultatul concursului este validat de senatul AFAHC.
- (5) În cazul întreruperii mandatului decanului, până la numirea noului decan, atribuțiile acestuia sunt preluate de un prodecan, desemnat de consiliul facultății.
- (6) Decanii reprezintă facultățile în relațiile cu structurile similare din universități naționale și internaționale.
- (7) Numărul mandatelor de decan nu este restricționat.

Art.134

Decanii facultăților au următoarele atribuții principale:

- a) conduc activitățile curente ale facultăților;
- b) conduc ședințele consiliilor facultăților;
- c) asigură îndeplinirea hotărârilor senatului academei, consiliului de administrație și consiliului facultății;
- d) răspund de organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ al studenților, precum și de desfășurarea eficientă a activității de cercetare științifică;
- e) anulează rezultatele unui examen sau ale unei evaluări atunci când se dovedește că acestea au fost obținute în mod fraudulos sau prin încălcarea prevederilor Codului de etică și deontologie universitară;
- f) dispun reorganizarea unui examen;
- g) controlează activitatea departamentelor și structurilor din subordine și propun măsuri corective;
- h) coordonează activitatea de asigurare a calității în domeniul educațional la nivelul facultății;
- i) participă la ședințele consiliului de administrație;
- j) își desemnează prodecanii;
- k) reprezintă facultățile în consilii naționale, în comisii și în relațiile cu instituții ale statului, cu organisme interne și internaționale la care academia este afiliată sau cu care are protocoale de colaborare.

6.3.5 Prodecanii

Art.135

- (1) Decanul facultății desemnează doi prodecani din rândul cadrelor didactice din facultate, pe baza consultării consiliului facultății, cu atribuții în domeniile:

- a) învățământ;
  - b) cercetare științifică.
- (2) Prodecanii îndeplinesc atribuțiile decanilor în lipsa acestora.
- (3) Mandatul prodecanilor este cel mult egal cu mandatul decanilor care i-au numit, cu excepția situațiilor de întrerupere a mandatului decanului, când mandatele acestora continuă până la desemnarea noului decan.
- (4) Numărul mandatelor de prodecan nu este restricționat.

Art. 136

Prodecanii au următoarele atribuții:

- a) conduc activitățile curente ale facultăților în lipsa decanilor;
- b) participă la organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ al studenților, precum și la desfășurarea activității de cercetare științifică din cadrul facultății;
- c) participă la controlul activității departamentelor din facultate;
- d) reprezintă prin delegare facultatea în consilii naționale, în comisii și în relațiile cu instituții ale statului, cu organisme interne și internaționale la care academia este afiliată sau cu care are protocoale de colaborare.

6.3.6 Directorii de departamente

Art.137

- (1) Directorul de departament realizează managementul și conducerea operativă a departamentului. Directorul de departament răspunde de elaborarea și implementarea planurilor de învățământ, de starea de funcții, de managementul cercetării și al calității și sprijină conducerea instituției de învățământ superior în activitatea de management financiar al departamentului. În exercitarea acestei funcții, el este ajutat de consiliul departamentului, conform cartei universitare.
- (2) Directorul de departament se subordonează nemijlocit decanului.
- (3) Directorul de departament este ales prin vot universal, direct și secret, pe o perioadă de 5 ani, de către personalul didactic și de cercetare din departament.
- (4) Pentru funcția de director al departamentului poate candida personalul didactic titular care are cel puțin funcția didactică de lector universitar/ șef lucrări.
- (5) În situația în care în cadrul unui departament nu s-a ales directorul de departament în urma procesului electoral, consiliul facultății va propune consiliului de administrație modul de soluționare temporară a respectivei situații.
- (6) Directorul de departament repartizează responsabilități membrilor consiliului departamentului, cărora le poate delega unele din competențele sale.

Art.138

Directorul de departament are următoarele atribuții principale:

- a) organizează activitatea personalului departamentului;
- b) organizează și conduce activitatea de învățământ și de cercetare științifică din cadrul departamentului;
- c) propune consiliului departamentului scoaterea la concurs a posturilor didactice vacante din cadrul departamentului;
- d) întocmește statele de funcții ale departamentului în urma consultării membrilor acestuia;
- e) propune scoaterea la concurs a posturilor didactice în regim „plata cu ora”;
- f) controlează activitatea personalului didactic și de cercetare din departament și propune măsuri corective;
- g) organizează și conduce nemijlocit pregătirea profesională și metodică a personalului didactic din departament;
- h) coordonează activitatea de asigurare a calității educației în cadrul departamentului;
- i) evaluează personalul didactic și de cercetare titular din departament pe baza criteriilor și standardelor de performanță;

- j) repartizează personalului didactic din departament sarcini pe linia cercetării științifice și verifică periodic stadiul îndeplinirii acestora.

6.4 Desemnarea structurilor și funcțiilor de conducere

Art.139

(1) Membrii comunității universitare au dreptul să participe la conducerea activității universitare din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” potrivit legii și prezentei Carte universitare.

Art.140

(1) Alegerea într-o structură sau într-o funcție de conducere se face pe baza candidaturii depuse.

(2) Alegerea se face prin vot direct și secret, fiecare elector având dreptul la un singur vot.

(3) Alegerea personalului didactic și de cercetare în structuri sau în funcții de conducere se face după cum urmează:

- a) la nivelul departamentului, pentru consiliul departamentului și pentru funcția de director de departament;
- b) la nivelul facultății, pentru consiliul facultății;
- c) la nivelul academei, pentru senat.

(4) Pentru alegerea personalului didactic și de cercetare în structuri sau în funcții de conducere au drept de vot personalul didactic de predare/ de cercetare titulare din cadrul structurilor precizate la alin.3.

(5) La alegerile organizate la nivelul academei au drept de vot studenții/ reprezentanții studenților din senatul universitar și consiliile facultăților.

(6) Reprezentanții studenților din senatul universitar, consiliul de administrație și consiliile facultăților sunt aleși prin votul direct și secret al studenților.

(7) Reprezentantul instructorilor din senatul universitar, se desemnează prin vot direct și secret al instructorilor.

(8) Alegerile universitare sunt valide dacă sunt prezente la vot cel puțin 2/3 din numărul persoanelor menționate la alin.(4).

(9) Calendarul și comisiile de organizare și desfășurare a alegerilor universitare sunt stabilite de senat.

(10) Alegerea structurilor de conducere se organizează succesiv, la nivelul departamentelor, facultăților și al academei, conform legii.

Art.141

(1) În cazul vacanței unui loc din funcțiile și din structurile de conducere, se procedează la alegeri parțiale, în cazul directorului de departament sau se organizează concurs public, în termen de 3 luni de la data vacanței.

(2) Mandatul noilor structuri de conducere începe imediat după validarea alegerilor de către senat. Până la preluarea prerogativelor de către noile structuri alese, activitatea de conducere este exercitată de structurile în exercițiu la data alegerilor.

Art.142 Alegerea într-o structură sau într-o funcție de conducere se face pe baza unei metodologii proprii aprobată de Senat, cu respectarea prevederilor legale în vigoare și a Carte AFAHC.

6.5 Suspendarea, demiterea și revocarea din funcțiile și structurile de conducere

Art.143

(1) Suspendarea, demiterea și revocarea din funcțiile și structurile de conducere sunt aplicabile persoanelor care ocupă următoarele funcții:

- a) rector, prorectori, director general administrativ, decani, prodecani, directori de departamente, precum și alte funcții de conducere;
- b) membri în senat, consiliul de administrație, consiliile facultăților și consiliile departamentelor.

(2) Suspendarea pe o perioadă de maxim 90 de zile a unei persoane din funcția sau structura de conducere, cu excepția rectorului, se face la cererea acesteia, cu aprobarea senatului academiei, prin vot universal, direct și secret.

Art.144

(1) Persoanele alese în funcții/ structuri de conducere, cu excepția rectorului, pot fi suspendate, demise sau revocate din funcție/ structuri, în condițiile legii pentru:

- a) neîndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege și de prezenta Cartă.
- b) săvârșirea de infracțiuni cu intenție;
- c) suspendarea de drept a contractului de muncă/ de exercitare a funcției pe o perioadă mai mare de șase luni;
- d) încălcarea legislației în vigoare, aplicabilă în învățământul superior, cu implicații asupra academiei;
- e) încălcarea îndatoririlor ce le revin potrivit fișei postului, precum și pentru încălcarea normelor de comportare care dăunează grav interesului învățământului și prestigiului instituției;
- f) încălcarea normelor Codului eticii și deontologiei profesionale universitare;
- g) crearea de prejudicii intereselor și imaginii academiei sau facultăților;
- h) la cererea motivată a acestora.

(2) Persoanele alese în funcții/ structuri de conducere se suspendă în cazul începerii urmăririi penale.

(3) Rectorul poate revoca prorectorii dacă este îndeplinită cel puțin una dintre condițiile prevăzute la alin.1.

(4) Decanii facultăților pot revoca prodecanii dacă este îndeplinită cel puțin una dintre condițiile prevăzute la alin.1.

(5) Destituirea/ revocarea din funcție a oricărei persoane care ocupă o funcție de conducere se poate face prin aceeași entitate colectivă, aceeași structură sau colectivitate, prin procedură similară celei prin care a fost aleasă sau desemnată în funcție.

CAPITOLUL 7 – COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

7.1 Relații cu mediul extern național

Art.145 În toate tipurile de relații cu mediul extern, Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” este reprezentată de comandant/rector sau de un reprezentant mandatat.

Art.146

(1) La nivel local, regional sau național, academia poate stabili relații de colaborare și parteneriat cu structuri de drept public sau privat cu care identifică interese comune, cu structuri naționale de evaluare a proceselor universitare și cu foruri științifice.

(2) Relațiile de colaborare și parteneriat trebuie să contribuie la creșterea calității și competitivității proceselor academice și vizibilității academiei, în acord cu misiunea asumată.

Art.147 Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” se poate asocia sau poate forma consorții cu alte universități sau instituții de cercetare științifică, în scopul realizării în comun de programe de cercetare științifică sau al dezvoltării de programe de studii, numai cu aprobarea senatului academiei.

7.2 Relații internaționale

Art.148 Cooperarea internațională reprezintă o prioritate majoră pentru Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”, concretizată în strategii și programe create în conformitate cu standardele europene privind calitatea procesului educațional universitar, cu legislația română și cu principiile autonomiei universitare.

Art.149 AFAHC promovează următoarele direcții strategice de dezvoltare a relațiilor internaționale:

- a) inițierea și dezvoltarea relațiilor internaționale de cooperare cu universități de prestigiu, cu organizații internaționale cu caracter academic;
- b) sporirea prestigiului învățământului superior românesc și al academiei prin popularizarea rezultatelor obținute de către comunitatea academică;
- c) facilitarea schimburilor interuniversitare la nivel instituțional, pentru personalul didactic universitar și studenți;
- d) atragerea unui număr cât mai mare de studenți străini în cadrul programelor de studii organizate de academie, atât pentru mediul militar, cât și pentru cel civil.

Art.150

(1) Direcțiile strategice de dezvoltare a relațiilor internaționale se materializează prin următoarele forme de cooperare:

- a) protocoale de colaborare cu instituții de învățământ superior militare și civile și institute de cercetare științifică recunoscute;
- b) participarea și organizarea de manifestări științifice internaționale în cotutelă;
- c) afilierea academiei la societăți științifice internaționale și/ sau organizații, asociații cu profil universitar;
- d) participarea la concursurile internaționale pentru obținerea de burse de studii, cercetare sau perfecționare;
- e) dezvoltarea programelor de mobilități pentru studenți, personal didactic, de cercetare și specialiști;
- f) organizarea de vizite ale unor delegații sau ale unor cadre didactice de la universități străine partenere în procesul de învățământ sau cercetare științifică;

g) participarea la programe europene sau internaționale.

(2) AFAHC invită specialiști din alte țări la manifestările sale științifice și primește, în calitate de *visiting-professors*, personal didactic și de cercetare al universităților pe baza relațiilor de cooperare și colaborare stabilite.

(3) Activitățile de predare, de seminar și cele practice se pot organiza într-o limbă de circulație internațională.

(4) Examenele de licență și disertație pot fi organizate cu comisii mixte de evaluare, formate din cadre didactice ale academiei și de la universități cu care academia are acorduri de colaborare încheiate. Personalul didactic din străinătate desemnat în comisii este obligat să respecte normele europene și legislația românească specifice învățământului universitar.

(5) Lucrările de licență și disertație pot fi coordonate de către două cadre didactice în cotutelă, din academie sau din afara acesteia, cu acordul acestora.

Art.151

(1) Academia promovează mobilitățile studenților și ale personalului didactic și de cercetare în acțiuni de cooperare științifică și academică în cadrul unor programe internaționale.

(2) Activitățile de selecție, de organizare și desfășurare privind mobilitățile studenților sunt prevăzute în metodologii proprii aprobate de senatul academiei.

(3) Organizarea și desfășurarea mobilităților studenților în academie are la bază:

a) principiile fundamentale enunțate în Carta ERASMUS;

b) recomandările Agenției Naționale pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale, privind organizarea mobilităților în cadrul Programelor Erasmus ale Comisiei Europene.

(4) Mobilitățile cadrelor didactice și ale studenților sunt finanțate din fonduri bugetare planificate și din fonduri extrabugetare.

Art.152 Deplasările în străinătate ale personalului didactic de predare/ de cercetare în cadrul programelor de mobilități, cât și pentru activități de cercetare științifică, nu trebuie să afecteze procesul de învățământ.

Art.153 Consiliul de administrație analizează la sfârșitul fiecărui semestru activitatea de cooperare internațională inter-universitară.

CAPITOLUL 8 – ETICA UNIVERSITARĂ

Art.154 Codul de etică și deontologie universitară al AFAHC face parte integrantă din Carta AFAHC. Anexa nr. 1 la Carta AFAHC.

Art.155 În cadrul AFAHC funcționează Comisii de Etică Universitară, cu un mandat de 4 ani. Comisia de etică universitară acționează independent față de orice altă structură sau persoană din AFAHC.

Art.156 În cadrul comisiei de etică universitară a academei funcționează o subcomisie dedicată eticii cercetării. Aceasta urmărește implementarea politicilor de etică în cercetare, în conformitate cu reglementările eticii cercetării științifice, care trebuie să acopere următoarele aspecte: publicarea și autoratul, respectarea demnității participanților la cercetare, gestionarea datelor de cercetare, colaborarea, conflictele de interese, fraudă, asigurarea unor medii eficiente de cercetare, respectiv prevenirea prejudiciului în cercetare și inovare.

Art.157 Componența comisiei de etică universitară este propusă de consiliul de administrație, este avizată de senat și aprobată prin decizia rectorului.

Art.158 Componența membrilor comisiei de etică este de maximum 75% cadre didactice și de cercetare și de minimum 25% studenți. Membrii comisiei sunt persoane cu prestigiu profesional, care nu au încălcat normele de etică și deontologie universitară. Din comisiile de etică universitară nu pot face parte persoane care dețin funcția de rector, președinte al senatului, prorector, decan, prodecan, director general administrativ, director general adjunct administrativ, director de departament, director de filială, director de extensie, precum și director de unitate de cercetare-dezvoltare, de proiectare sau de microproducție în instituția de învățământ superior. În cazul în care o persoană validată în comisia de etică universitară se află în această situație, are la dispoziție 15 zile lucrătoare în care să iasă din situația de incompatibilitate.

Art.159 Consiliul de administrație informează public comunitatea universitară în momentul în care demarează procesul de selecție a componenței comisiei de etică universitară. Persoanele interesate să ocupe o poziție în această comisie se pot adresa, în scris, rectorului.

Art.160 Reprezentanții studenților din comisiile de etică universitară sunt aleși de către studenții care fac parte din Senatul AFAHC.

Art.161 La ședințele comisiei de etică universitară pot participa diferite persoane în calitate de invitați, printre care și consilierul juridic al instituției.

Art.162

(1) Atribuțiile Comisiei de Etică Universitară din AFAHC sunt prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare a acesteia și se aprobă de către Senatul AFAHC.

(2) Atribuțiile comisiilor de etică universitară sunt:

- a) urmăresc, în cadrul instituțiilor, respectarea codurilor de etică și deontologie universitară;
- b) asigură ducerea la îndeplinire a ordinelor ministrului educației pentru respectarea cadrului legal în domeniul eticii și deontologiei universitare;
- c) analizează și soluționează abaterile de la normele de etică și deontologie universitară, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare;
- d) contribuie la elaborarea Codului de etică și deontologie universitară, prin propuneri adresate senatului universitar pentru adoptare și includere în cartă universitară;
- e) realizează un raport anual referitor la situația respectării normelor de etică și deontologie universitară, care se prezintă rectorului și senatului universitar și constituie un document public;

- f) realizează activități de prevenire cu privire la încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
  - g) monitorizează desfășurarea cursurilor de etică și integritate academică;
  - h) propun spre adoptare senatului universitar regulamentul de organizare și funcționare a comisiilor de etică;
  - i) colaborează cu comisiile consultative de la nivel național;
  - j) alte atribuții prevăzute de prezenta lege sau stabilite conform cartei universitare.
- (3) Hotărârile comisiei de etică universitară sunt avizate de consilierul juridic al instituției de învățământ superior. Răspunderea juridică pentru hotărârile și activitatea comisiei de etică universitară revine instituției de învățământ superior.

CAPITOLUL 9 - DISPOZIȚII FINALE

Art.163 Membrii comunității academice îndeplinesc atribuțiile stabilite prin prezenta Cartă universitară și prin regulamentele și metodologiile proprii.

Art.164 În cazul în care apar modificări legislative care contravin prezentei Carte, aceste prevederi prevalează asupra prevederilor Cartei. Dacă prevederile respective afectează mai mult de 25% din numărul total de articole din cartă, atunci senatul elaborează o nouă cartă.

Art.165 Carta intră în vigoare la data adoptării sale de către SENATUL AFAHC.

Art.166 Modificarea Cartei AFAHC se mai poate face în următoarele situații:

- a) la schimbarea cadrului legislativ;
- b) la inițiativa unei treimi din membrii senatului.

Art.167

(1) Carta universitară se adoptă de către Senatul AFAHC în condițiile prezenței a cel puțin 2/3 din membrii senatului, cu majoritatea simplă (50% plus unu) a acestora.

(2) Carta universitară intră în vigoare și produce efecte juridice după primirea rezoluției pozitive a Ministerului Educației privind avizul de legalitate.

(3) Rezoluția privind avizul de legalitate se emite de către Ministerul Educației în termen de 30 de zile de la data solicitării academiei.

(4) În cazul în care termenul prevăzut la alin.(3) nu este respectat, Carta universitară se consideră avizată potrivit procedurii aprobării tacite.

Art.168 Carta Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” se face publică întregului personal și se postează pe website-ul academiei.

Art.169 Începând cu data intrării în vigoare a prezentei carte, se abrogă Carta AFAHC E3-R2_2021.

PREȘEDINTELE SENATULUI
ACADEMIEI FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”
Conf.univ.

dr. Claudia-Georgeta CÂRSTEA

RECTORUL (COMANDANTUL)
ACADEMIEI FORȚELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”
G1.fl.aer. conf.univ.

dr. Marius SERBESZKI

ANEXA nr.1 la CARTA AFAHC **CODUL DE ETICĂ ȘI DEONTOLOGIE UNIVERSITARĂ (CEDU)**

1. Normele de etică privind relațiile interpersonale din cadrul AFAHC. Domeniul de aplicare și obiectivele CEDU

Art.1

- (1) Normele de etică privind relațiile personalului didactic fac referire la:
- a) promovarea în permanență a respectului reciproc manifestat în instituție și în afara ei;
  - b) aprecierea corectă și loială a rezultatelor de succes obținute prin eforturi proprii de către colegi, stimulând astfel spiritul unei competiții loiale pe linie profesională;
  - c) disponibilitatea de a oferi sprijin profesional;
  - d) promovarea obiectivității științifice, cu respectarea standardelor de calitate;
  - e) interzicerea manipulării, îndoctrinării și educării dogmatice în spațiul universitar;
  - f) interzicerea denaturării conținutului științific al cursurilor;
  - g) interzicerea prezentării de rezultate false ale cercetării în scopul inducerii în eroare a comisiilor de evaluare;
  - h) manifestarea intransigenței în demascarea oricărei tentative de corupție;
  - i) militarea împotriva oricărei forme de plagiat;
  - j) interzicerea și militarea împotriva discriminării și hărțuirii în mediul academic, în diverse forme: rasism, șovinism, xenofobie, misoginism, convingeri religioase radicale, hărțuire sexuală etc.
- (2) Normele de comportare privind relațiile dintre studenții academiei sunt următoarele:
- a) promovarea spiritului de colegialitate și a respectului reciproc între toți studenții academiei;
  - b) rezolvarea pe cale amiabilă a conflictelor sau disputelor care pot apărea în relațiile dintre studenți;
  - c) sancționarea oricărei forme de fraudă intelectuală;
  - d) promovarea spiritului de competiție loială, în toate activitățile specifice mediului studentesc.
- (3) Normele de comportare privind relațiile dintre cadre didactice și studenți fac referire la:
- a) transparența în ceea ce privește procesul instructiv-educativ;
  - b) asigurarea de către personalul didactic a condițiilor unei evaluări corecte și obiective;
  - c) sancționarea furtului intelectual de orice fel;
  - d) interzicerea și militarea împotriva discriminării și hărțuirii în diverse forme: rasism, șovinism, xenofobie, misoginism, convingeri religioase radicale, hărțuire sexuală etc.;
  - e) sancționarea tentativei de mituire sub diverse forme a cadrului didactic de către student;
  - f) respectarea principiului nediscriminării și egalității de șanse în relațiile dintre personalul didactic și studenți;
  - g) respectarea de către personalul didactic a confidențialității legate de problemele personale ale studenților;
  - h) promovarea și susținerea parteneriatului educațional dintre personalul didactic al academiei și studenți.
- (4) Normele de comportare privind relațiile dintre personalul didactic auxiliar și personalul administrativ sunt definite prin:
- a) promovarea unui climat colegial, caracterizat prin respect reciproc și tratament egal indiferent de nivelul studiilor sau experienței, vârstă, etnie, gen, orientare religioasă etc.;
  - b) colaborarea dintre diferite structuri ale academiei, asigurând transparența necesară;
  - c) respectarea confidențialității în problemele care țin de viața privată a personalului;
  - d) sancționarea tentativei de mituire a acestor categorii de personal, în scopul angajării sau promovării.
- (5) Normele legale de comportare privind relațiile dintre personalul structurilor de conducere, personalul cu funcții de conducere și personalul academiei fac referire la:
- a) obligativitatea morală de a asigura transparența deciziilor;

- b) obligativitatea morală de a repartiza echitabil sarcinile de serviciu;
- c) asigurarea corectitudinii și evaluării obiective a activităților desfășurate de către personalul din subordine;
- d) sancționarea desemnării (numirii) în comisiile de licitații și/ sau evaluări a unor persoane care nu au demonstrat integritate morală, deplină transparență, profesionalism și devotament față de interesele academiei;
- e) abaterea de la normele eticii universitare privind discriminarea în aspecte ce țin de vârstă, etnie, gen, convingeri religioase etc.;
- f) interzicerea și militarea împotriva discriminării și hărțuirii, în diverse forme: rasism, șovinism, xenofobie, misoginism, convingeri religioase radicale, hărțuire sexuală etc.;
- g) promovarea respectului reciproc;
- h) respectarea confidențialității în probleme care țin de viața particulară a personalului academiei.

2. Norme generale privind etica universitară

Art.2

- (1) Codul de etică și deontologie profesională universitară reprezintă un contract moral între comunitatea academică ca întreg și membrii săi, contribuind la coeziunea membrilor, la formarea unui climat bazat pe cooperare și competiție, la creșterea prestigiului academiei.
- (2) Codul nu se substituie legilor și regulamentelor interioare și nici nu poate contraveni acestora.
- (3) Codul reglementează și promovează valori morale precum: libertatea academică, autonomia personală și instituțională, dreptatea și echitatea, meritul, onestitatea, profesionalismul, corectitudinea intelectuală, respectul, transparența, toleranța și responsabilitatea.
- (4) Drepturile membrilor comunității universitare se bazează pe relația dintre competența profesională, libertățile academice, viziunea, misiunea și obiectivele academiei, fiind evitate abuzurile.

Art.3

- (1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” asigură un spațiu liber de ingerințe, presiuni și constrângeri politice, religioase și de natură economică, exceptându-le pe cele de natură științifică, legală și etică. Membrii academiei sunt protejați față de cenzură, manipulări, persecuții, în condițiile respectării standardelor științifice și a responsabilităților profesionale.
- (2) Orice membru al comunității academice trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe și diversitate. Este încurajată abordarea critică, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice sau religioase.
- (3) Obiectivitatea științifică este mai presus de orice presiuni rezultate din interese personale sau de grup. În academie este asigurată libertatea cercetării în ceea ce privește stabilirea temelor, alegerea metodelor, procedeele și valorificarea rezultatelor. Studenților le este asigurat dreptul la libera alegere a cursurilor și specializărilor, în conformitate cu normele legale în vigoare și cu planurile de învățământ.
- (4) Libertatea academică nu este condiționată de sursele de finanțare a anumitor activități provenite din fonduri extrabugetare sau private. Libertatea academică nu poate fi îngrădită decât în condițiile legii.
- (5) Se interzic manipularea, îndoctrinarea, dogmatizarea în interiorul spațiului universitar, pe site, rețele de socializare, orice formă de comunicare on-line și, prin aceasta, încălcarea drepturilor studenților, cadrelor didactice sau cercetătorilor la libertatea de gândire și la formarea științifică.
- (6) Membrii comunității academice au, în limita ariei curriculare, libertate în selectarea și discutarea subiectelor relevante, în examinarea critică a valorilor, normelor și practicilor sociale în spiritul onestității intelectuale și al responsabilității pentru producerea și răspândirea cunoașterii.

Art.4 Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” promovează un mediu favorabil exercitării autonomiei profesionale și asigură exercitarea dreptului de a concepe, modifica, extinde sau perfecționa programele de studii și de cercetare. Fiecărui membru al comunității universitare i se garantează dreptul de a lua și aplica decizii pentru propria carieră academică și profesională.

Art.5

(1) Membrii Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” sunt tratați egal, corect și echitabil, fără discriminare. Se interzice orice tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor unei persoane datorită rasei, vârstei, dizabilității, etniei, religiei, genului, categoriei sociale, stării materiale sau mediului de proveniență. Membrii comunității universitare trebuie să promoveze nediscriminarea și egalitatea de șanse privind accesul la studii, angajare și la programe științifice și educaționale.

(2) Membrii comunității academice sunt obligați moral să evite și să elimine conflictele de interese, definite prin cadrul legislativ în vigoare, care decurg din intersectarea mai multor tipuri de relații sau poziții, de natură să afecteze judecățile și evaluările corecte, precum și obiectivitatea acțiunilor întreprinse.

(3) Relațiile comerciale sau financiare directe între membrii comunității universitare și academie sunt interzise, în vederea eliminării conflictelor de interese sau lezării indirecte a integrității academice prin diferite practici.

(4) Întreaga comunitate universitară are obligația morală de a sesiza orice caz, act sau fenomen de corupție individuală sau instituționalizată legat de activitatea din Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă”. Se consideră forme de corupție, fiind interzise, următoarele practici:

- a) trafizarea examenelor de orice fel;
- b) tentativa de mituire sau mituirea membrilor comunității universitare;
- c) solicitarea sau oferirea unor servicii personale, de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare sau promovare, precum și oferirea unor astfel de servicii în schimbul bunăvoinței;
- d) favoritismul în procesul de evaluare, angajare sau promovare, de împărțire a sarcinilor didactice ori administrative; favoritismul nu trebuie confundat cu selecția pe bază de competențe demonstrate (angajare pe motive de competențe deosebite sau de excelență profesională recunoscute de comunitatea specialiștilor în domeniu);
- e) utilizarea sau exploatarea bazei materiale sau de date a Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă” în interes propriu sau în interesul altei persoane fizice sau juridice.

3. Valorile si principiile eticii universitare

Art.6

(1) Integritatea și loialitatea membrilor comunității universitare fac referire la protejarea acestora de ingerințele externe asupra sferei de valori pe care instituția din care fac parte le promovează: respectul autonomiei personale, profesionalismul, onestitatea și corectitudinea intelectuală, responsabilitatea profesională și socială, dezvoltarea personală. Membrii comunității academice au obligația morală să dovedească loialitate instituției, să promoveze prestigiul instituției și să nu întreprindă acțiuni sau fapte care ar putea prejudicia imaginea sau interesele acesteia.

(2) Membrilor comunității academice nu le este permis să exprime în public aprecieri neconforme cu realitatea în legătură cu activitatea desfășurată, să facă aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care academia are calitatea de parte.

Art.7

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” apără dreptul la proprietate intelectuală. Prin structurile sale cu rol în evaluarea etică, academia este responsabilă de punerea în aplicare a normelor etice în ceea ce privește activitățile de orice fel.

(2) Beneficiile și plățile sunt acordate tuturor celor care dețin drepturile de proprietate intelectuală. Toți cei care au participat la diferite stadii ale cercetării, ale căror rezultate devin publice, trebuie menționați, în spiritul onestității profesionale. Academia trebuie să asigure tuturor cadrelor didactice, inclusiv studenților implicați, recunoașterea dreptului la proprietate intelectuală.

(3) Este interzisă orice formă de fraudă intelectuală. Sunt interzise și sancționate acțiunile de preluare a unor materiale (parțiale sau integrale) realizate de alți autori și prezentarea acestora ca rezultate ale

propriei activități de cercetare (plagiat). În această categorie se încadrează și folosirea greșită a sistemului de citare, sau omiterea indicării sursei unor idei, rezultate ale cercetării sau alte tipuri de materiale.

(4) Diseminarea cunoștințelor profesionale este încurajată de academie prin schimburi academice, fără a încălca dreptul studenților de a beneficia de activități didactice de calitate. Academia încurajează activitatea de reprezentare didactică și științifică internă și internațională a tuturor membrilor săi.

Art.8

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” încurajează și recompensează orientarea spre calitate, promovează spiritul de inițiativă și eficiența profesională. Membrii comunității academice au obligația morală să se manifeste împotriva imposturii, amatorismului, superficialității, dezinteresului și plafonării.

(2) Profesionalismul membrilor comunității universitare vizează: expertiză în exercitarea profesiei (autoritate epistemică); experiență și exigență în exercitarea profesiei; atașament față de activitatea didactică și de cercetare; colaborarea cu ceilalți membri ai corpului didactic al academei.

Art.9

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” promovează respectul demnității fiecărui membru, într-un climat liber de orice formă de hărțuire, exploatare, umilire, atitudini disprețuitoare, amenințare sau intimidare.

(2) În comunicarea dintre membrii comunității academice sunt admise doar argumentele raționale, fiind interzisă utilizarea limbajului ofensator, atacul la persoană și comportamentul insultător.

(3) Membrii comunității academice sunt obligați să respecte egalitatea de șanse și să aplice cu obiectivitate criteriile de evaluare a competenței profesionale.

Art.10

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” respectă principiul transparenței tuturor categoriilor de informații, în condițiile legii, care interesează membrii comunității academice, potențialii candidați, absolvenții, instituțiile cu care colaborează și publicul larg, asigurând o informare consistentă și corectă. Prin aceasta este facilitată egalitatea de șanse în competiție și asigurarea accesului echitabil la resursele academei. Este interzisă ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii comunității academice și publicul larg.

(2) Criteriile de selecție pentru ocuparea posturilor didactice și administrative trebuie precizate cu rigurozitate și claritate. Este interzis ca interviurile de angajare sau examenele de promovare să conțină întrebări privind relațiile personale și viața privată a candidaților.

(3) În cazul realizării unor cercetări sau al publicării unor lucrări cu resurse materiale acordate de academie sau de alte organizații, firme, persoane fizice, autorii acestora sunt obligați să menționeze expres acest sprijin.

(4) Personalul didactic care organizează activități de evaluare este obligat să informeze din timp și în detaliu condițiile desfășurării unei examinări (sarcinile obligatorii pentru accesul la examen, tematica, bibliografia, forma și criteriile examinării).

Art.11

(1) Membrii comunității academice cărora le revin responsabilități în conducerea sau coordonarea diferitelor activități sau structuri ale academei, de evaluare sau de examinare vor lua măsuri pentru a evita sau soluționa adecvat situațiile care pot conduce la conflicte de interese, adică la situații în care interesul personal se intersectează și intră în dezacord cu interesul public, astfel încât poate fi pusă sub semnul îndoielii corectitudinea judecăților și a evaluărilor.

(2) Sunt interzise practici precum favoritismul, nepotismul, aplicarea unor standarde duble în evaluare ori acte de persecuție sau răzbunare. Nu este permis ca membrii comunității academice care se află în relație de soți, afini și rude până la gradul III inclusiv sau care au relații de natură personală ce pot să le influențeze conduita față de alți colegi să ocupe concomitent funcții care îi pot plasa într-o poziție de conducere, control, autoritate sau evaluare instituțională la orice nivel în cadrul academei. De asemenea, membrii comunității academice din situația descrisă mai sus nu pot fi numiți în comisii de doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii îi afectează pe soți, afini, rudele până la

gradul III inclusiv sau pe colegii cu care au relații de natură personală, care ar putea să le influențeze conduita. În toate situațiile de acest gen persoanele în cauză se vor recuza din respectivele roluri și funcții.

Art.12 Membrii comunității universitare sunt obligați să ia măsurile necesare pentru a soluționa adecvat situațiile în care pot apărea conflicte de interese sau incompatibilități, care decurg din interferarea mai multor tipuri de relații de natură să afecteze legalitatea acțiunilor care privesc funcționalitatea instituțională. Membrii comunității universitare pot fi în situațiile de conflict de interese și incompatibilități care pot genera practici incorecte dacă:

- a) dețin funcții/ roluri multiple în procesul decizional din academie care pot să conducă la situații susceptibile de a le afecta obiectivitatea;
- b) sunt puși în ipostaza de a lua decizii sau de a participa la luarea deciziilor, respectiv de a soluționa cereri cu privire la persoane cu care au relații cu caracter patrimonial;
- c) sunt puși în ipostaza de a lua decizii sau de a participa la luarea deciziilor, respectiv de a soluționa cereri cu privire la soț/ soție, afin sau rudă până la gradul III inclusiv;
- d) interesele patrimoniale ale soțului/ soției, vreunui afin sau rudă până la gradul III inclusiv pot afecta deciziile pe care trebuie să le ia în exercitarea funcției;
- e) desfășoară activități didactice sau de cercetare în alte universități, fără aprobarea Senatului universitar;
- f) desfășoară activități didactice sau de cercetare în alte universități care împiedică îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin fișele posturilor;
- g) desfășoară activități care aduc prejudiciu de imagine academiei;
- h) desfășoară activități care presupun un comportament neconform cu prezentul cod de etică;
- i) participă la negocieri comerciale cu firme, organizații, instituții și are în același timp interese materiale cu acestea;
- j) dețin o funcție de conducere la o altă universitate sau părți sociale/ acțiuni la societăți comerciale care desfășoară activități în domeniul educațional.

Art.13

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” își încurajează membrii să se distingă prin activitate susținută și să se implice în problemele profesionale și publice, prin colegialitate și responsabilitate. Programele și activitățile universitare trebuie orientate către nevoile societății. Atunci când membrii comunității universitare reprezintă public academia, ei trebuie să respecte standarde etice și profesionale.

(2) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” garantează drepturile membrilor comunității academice. Sunt interzise dezinformarea, calomnierea și denigrarea publică. Sunt descurajate și considerate indezirabile: comportamentele care denotă invidie, cinism, lipsă de amabilitate, vanitate, dezinteres; indiferența sistematică față de cererile studenților, a cadrelor didactice și a personalului auxiliar; nepăsarea, în cazuri în care aceasta afectează desfășurarea procesului de învățământ, de cercetare etc.

Art.14

(1) Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” asigură recunoașterea, cultivarea și recompensarea meritelor personale și colective care conduc la împlinirea viziunii sale instituționale. Singura ierarhizare calitativă acceptabilă este cea a meritului, pe baza unor criterii care respectă reglementările legale în vigoare.

(2) Pentru studenți, meritul se stabilește pe baza standardelor de performanță în contextul unor criterii de evaluare la cursuri, seminare, laboratoare, la concursuri profesionale și sportive, la examenul de licență și dizertație, la implicarea în viața asociativă, acțiuni civice etc.

(3) Pentru personalul didactic universitar și auxiliar, meritul se stabilește în funcție de: implicarea în dezvoltarea cunoașterii, prestigiul adus instituției în care lucrează, calitatea și actualitatea cursurilor, a seminarelor/ lucrărilor practice, a activității de îndrumare a studenților, calitatea publicațiilor științifice, câștigarea de granturi de cercetare, implicarea în dezvoltarea academiei, evaluarea efectuată de către studenți, programul de studii, rezolvarea problemelor studenților, atitudinea față de progresul personal etc.

(4) Pentru personalul administrativ, meritul se stabilește în funcție de gradul de îndeplinire a atribuțiilor de serviciu rezultate din fișa postului, conform standardelor de performanță.

(5) Pentru personalul cu funcții de conducere și membrii structurilor de conducere, criteriile se referă mai ales la eficiența managementului resurselor, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale ridicate în instituție, aplicarea cu rigurozitate a reglementărilor legale instituționale și a normelor etice.

4. Comisia de etică universitară

Art.15 În Academia Forțelor Aeriene „Henri Coandă” funcționează comisia de etică universitară, numită în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Art.16 -

(1) Sub jurisdicția comisiei de etică intră toți membrii comunității AFAHC și toate persoanele care fac parte sau au relații cu academia. Sub jurisdicția comisiei de etică intră atât actele petrecute în interiorul academiei, cât și cele desfășurate în afara acesteia, în măsura în care implică membrii comunității universitare.

(2) În vederea aplicării normelor codului de etică și deontologie profesională universitară, comisia de etică se autosesizează și primește sesizări privind încălcarea prevederilor prezentului cod de conduită, elaborează studii și cercetări cu privire la aspectele eticii și integrității academice.

(3) Orice persoană din academie sau din afara ei poate sesiza comisia de etică pentru abateri săvârșite de membri ai comunității universitare. Sesizarea se face în scris sau online și se înregistrează la registratura instituției de învățământ. Toate sesizările primite de comisia de etică universitară, de la nivelul AFAHC, sunt înregistrate, indiferent dacă acestea sunt admisibile sau inadmisibile. Numărul de înregistrare va fi transmis către petenți, la adresa de contact menționată.

(4) Orice sesizare primită de comisia de etică universitară va fi supusă unui control al admisibilității, în conformitate cu prevederile Codului de etică și deontologie universitară. Toate sesizările cuprind în mod obligatoriu o motivare argumentată privind nerespectarea normelor de etică și deontologie profesională, cu exemple concrete și cu indicarea considerentelor justificative și a surselor de documentare. Alte condiții de admisibilitate sunt stabilite prin Codul de etică și deontologie profesională. În cazul în care sesizarea nu îndeplinește criteriile de admisibilitate, comisia de etică adoptă o hotărâre de respingere ca inadmisibilă a sesizării.

(5) Comisia de etică universitară păstrează confidențială identitatea autorului sesizării.

(6) În cadrul procedurii de cercetare, persoana cercetată va fi convocată în scris de către președintele comisiei de etică universitară, precizându-se obiectul, locul, data și ora întrevederii. Neprezentarea persoanei cercetate la convocarea făcută, fără un motiv obiectiv, comunicat în scris, dă dreptul comisiei de etică universitară să continue cercetarea în vederea soluționării sesizării.

(7) Membrii comisiei de etică universitară au obligația să analizeze cu obiectivitate, în mod imparțial, faptele sesizate. Este interzisă exprimarea în spațiul universitar sau în afara lui a oricărei opinii anterior rezoluției finale de stabilire a existenței abaterii, cu privire la vinovăția persoanei cercetate.

(8) Comisiile de etică universitară analizează sesizările cu privire la plagiat, ținând cont de condițiile de legalitate în vigoare la momentul redactării tezei de doctorat care a stat la baza emiterii și acordării titlului de doctor, respectiv a diplomei de doctor, fără a putea reevalua fondul științific al tezei de doctorat.

(9) Procedura de verificare se finalizează cu adoptarea unei hotărâri de admitere sau respingere care vizează fondul sesizării, motivată în fapt și în drept.

(10) Hotărârea comisiei de etică universitară reprezintă un act administrativ și trebuie să cuprindă explicit în textul acesteia faptele care au condus la sancționarea persoanei vizate, temeiul legal, respectiv considerentele pentru care comisia de etică universitară a înlăturat argumentele formulate de autorul sesizării.

Art.17

(1) Constituie abateri grave de la buna conduită în cercetarea științifică și activitatea didactică:

- a) confecționarea de rezultate și ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- b) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- c) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- d) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor altor autori;
- e) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;

- f) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
  - g) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare;
  - h) nedezvăluirea conflictelor de interese;
  - i) deturnarea fondurilor de cercetare științifică;
  - j) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii proiectului, cu privire la drepturile salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor științifice, surse de finanțare și asocieri;
  - k) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate;
  - l) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică.
- (2) În baza hotărârilor comisiilor de etică universitară, instituțiile de învățământ superior aplică sancțiuni personalului didactic, didactic auxiliar și de cercetare, inclusiv cu funcție de conducere.
- (3) Sancțiunile sunt puse în aplicare prin decizia rectorului.
- (4) Tipurile de sancțiuni prevăzute pentru încălcarea normelor de etică și deontologie universitară sunt:
- a) avertismentul scris;
  - b) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea normelor de etică și deontologie universitară;
  - c) destituirea din funcția de conducere;
  - d) interzicerea, pentru o perioadă determinată, a accesului la finanțare din fonduri publice competitive;
  - e) suspendarea, pe o perioadă determinată de timp între un an și 5 ani, a dreptului de înscriere la un concurs pentru ocuparea unei funcții superioare ori a unei funcții de conducere sau ca membru în comisii de concurs;
  - f) destituirea din funcția didactică sau de cercetare.
- (5) Comisiile de etică universitară, de la nivelul instituțiilor de învățământ superior, cercetează existența abaterilor de la normele de etică și deontologie universitară și se pronunță în termen de 45 de zile calendaristice de la primirea sesizării, prin hotărâre motivată în baza unui raport, care se comunică persoanei cercetate și persoanei care a formulat sesizarea. Deciziile comisiilor de etică se publică pe site-ul instituției în cadrul căreia funcționează comisia de etică.
- (6) Sancțiunile care se pot aplica de către comisia de etică universitară studenților pentru încălcarea eticii universitare sunt următoarele:
- a) avertisment scris;
  - b) suspendarea pentru o anumită perioadă a dreptului de a se prezenta la examenul de licență sau de disertație;
  - c) exmatricularea.

Art.18 Pentru garantarea originalității lucrărilor de licență, disertație, a articolelor științifice sau a altor lucrări cu caracter științific, academia și membrii comunității universitare iau următoarele măsuri:

- a) educaționale:
  - personalul didactic va solicita imperativ asumarea de către autor a originalității referatelor, eseurilor, proiectelor și a altor lucrări cu caracter științific în realizarea cărora sunt antrenați studenții;
  - personalul didactic va îndruma studenții pentru a aprofunda normativele naționale/ europene în materie de drepturi de autor și de utilizare a aparatului științific;
  - în notarea/ evaluarea studenților, personalul didactic va ține cont de respectarea normelor de scriere academică și a legislației în materie de drepturi de autor și de drepturi conexe;
  - conducătorii lucrărilor de licență, disertație, doctorat vor solicita imperativ respectarea cerințelor și normelor privind originalitatea referatelor, lucrărilor și tezelor realizate de studenții coordonați;
  - la instruirile metodice periodice, personalul universitar cu funcții de conducere va prezenta analize ale măsurilor cu caracter educațional, administrativ și tehnic privitor la garantarea originalității lucrărilor de licență, disertație, doctorat, respectiv a articolelor științifice publicate în academie și vor propune soluții concrete pentru întărirea măsurilor cu caracter educațional;
- b) administrative:
  - includerea în documentele elaborate la nivelul academiei a imperativului asigurării originalității lucrărilor științifice, indiferent de tipul/ nivelul acestora;

- întocmirea anuală a listei de teme propuse pentru lucrările de licență, disertație, doctorat și stabilirea bibliografiei minime obligatorii pentru fiecare lucrare în parte, prin intermediul fișelor respectivelor lucrări;

- stabilirea numărului maxim de lucrări de finalizare a studiilor care pot fi coordonate de către un cadru didactic la fiecare ciclu de studii universitare;

c) tehnice:

- obligativitatea academiei de pune la dispoziție instrumentele necesare pentru a verifica plagiatul lucrărilor de licență, disertație, doctorat, articolele științifice sau alte lucrări cu caracter științific;

- atașarea declarației pe proprie răspundere a absolventului fiecărui ciclu de studii universitare la lucrarea de finalizare a studiilor;

- elaborarea, în cadrul regulamentelor și metodologiilor proprii, de ghiduri de evaluare a lucrărilor de finalizare a studiilor.

Art.19

(1) În cazul abaterilor de la prevederile eticii universitare, comisia stabilește una sau mai multe dintre sancțiunile prevăzute la art. 17.

(2) Hotărârile comisiei de etică se iau cu votul majorității membrilor prezenți, dacă numărul lor reprezintă cel puțin 2/3 din numărul total. Membrii acestei entități au drept de vot deliberativ egal. Votul este nominal deschis.

(3) Sancțiunile stabilite de comisia de etică sunt aduse la cunoștința Senatului Academiei Forțelor Aeriene „Henri Coandă”.

(4) Sancțiunile stabilite de comisia de etică sunt puse în aplicare de către decani sau rector, în termen de 30 de zile de la stabilirea acestora.

**PREȘEDINTELE SENATULUI
ACADEMIEI FORTELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”**

Conf.univ.

dr. Claudia-Georgeta CÂRSTEA

**RECTORUL (COMANDANTUL)
ACADEMIEI FORTELOR AERIENE „HENRI COANDĂ”**

Cdor.conf.univ.

dr. Marius SERBESZKI